

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1964

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1965

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1964. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1964

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1965

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
PUBLIC HEALTH

HEALTH AND SICK CARE
IN THE ARMED FORCES IN 1964

DEFENCE MEDICAL ADMINISTRATION
SERVICE

STOCKHOLM 1965

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl Försvarsdepartementet

Försvarets sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva berättelse över verksamheten under år 1964.

I föreliggande publikation har jämväl influtit armé-, marin- och flygöverläkarnas berättelse över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1964.

Stockholm i oktober 1965.

CARL-JOHAN CLEMEDSON

generalläkare

T. Lidbrink

Innehåll

	Sid.		Sid.
Textavdelning			
<i>I Verksamhet avseende samliga försvarsgrenar</i>	1	2. Sjukvård	19
A. Besiktningen av värnpliktiga	1	3. Sanitet	19
B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse	3	4. Sjukvårdsmaterielen	20
C. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	7	<i>IV Flygvapnet</i>	21
D. Tandvården vid försvaret	8	A. Flygvapnets läkare	21
E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret	9	B. Sjukvårdspersonalen	21
F. Desinfektionsverksamheten vid försvaret	10	C. Utbildningsfrågor	21
G. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	10	D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	22
<i>II Armén</i>	14	1. Sjukvårdslokalerna och -materielen	22
A. Fältläkarkåren m. m.	14	2. Hälso- och sjukvårdsförhållanden	22
B. Utbildningsfrågor	15	3. Läkundersökningar	22
C. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén	15	4. Olycksfall i samband med flygning	22
<i>III Marinen</i>	18	5. Sjuktransportflygningar	22
A. Marinläkarkåren	18	6. Kompletterande hälso- och sjukvårdsåtgärder	23
B. Sjukvårdspersonalen	18	Bilagor	
C. Utbildningsfrågor	19	Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal	26
D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	19	» 2. Sjukdomar bland personal vid försvaret	32
1. Hälso- och sjukvårdsförhållanden	19	» 3. Antal avlidna vid försvaret	37
		» 4. Olycksfall i samband med flygning	37

Contents

Text	Page		Page
<i>I Activities of the three Services</i>	1	1. Hospitals and other medical premises, medical equipment	22
A. Examination of conscripts	1	2. Health and hygienic conditions	22
B. Activities of the Defence Medical Administration Service	3	3. Medical inspections	22
C. Anti-tuberculosis measures in the Services	7	4. Flying casualties	22
D. Dental care in the Services	8	5. Medical transport flights	22
E. Vaccination in the Services	9	6. Supplementary measures of the health care	23
F. Desinfection and pest control	10		
G. Sickness, diseases and the care of the sick in the Services	10		
 <i>II The Army</i>	 14		
A. The Army Medical Service, etc.	14		
B. Training	15		
C. Health and medical services in the Army ..	15		
 <i>III The Navy</i>	 18		
A. The Naval Medical Service	18		
B. Medical personnel	18		
C. Training	19		
D. Health and medical services in the Navy ..	19		
1. Health conditions	19		
2. Sick care	19		
3. Hygienic conditions	19		
4. Medical equipment	20		
 <i>IV The Air Force</i>	 21		
A. Air Force doctors	21		
B. Medical personnel	21		
C. Training	21		
D. Health and medical conditions in the Air Force	22		
		Appendices	
		Tab. 1. Sickness among Service personnel ..	26
		<i>Col. 1.</i> Regiments. <i>Col. 2.</i> Undischarged cases from. <i>Col. 3—14.</i> Cases of illness by months. <i>Col. 15.</i> Total. <i>Col. 16.</i> Discharged as fit for duty. <i>Col. 18.</i> Discharged as unfit for duty. <i>Col. 19.</i> Deaths. <i>Col. 20.</i> Undischarged cases at the end of the year. <i>Col. 21—24.</i> Number of days of sickness. <i>Col. 21.</i> in the units. <i>Col. 22.</i> in military hospitals. <i>Col. 23.</i> in civilian hospitals. <i>Col. 24.</i> Total. <i>Col. 25.</i> Number of days of illness per 100 days on duty.	
		Tab. 2. Diseases among Service personnel ..	32
		• 3. Deaths and their causes in the Services	37
		• 4. Flying casualties	37
		Number of crashes causing deaths. Number of deaths.	

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar

A. Besiktningen av värnpliktiga

Besiktningen av värnpliktiga har verkställts jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 20 september 1951 (SFS nr 645) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningskungörelsen). Enligt 1 § besiktningskungörelsen hänföres de värnpliktiga vid läkarbesiktning, som skall äga rum enligt inskrivningsförrättningen, efter kroppsbeskaffenhet och allmänt hälsotillstånd till besiktningsgrupper enligt följande grunder:

Vid inskrivning, under tjänstgöring eller eljest.

Besiktningsgrupp 1 — Dugliga till krigstjänst vid samtliga försvarsgrenar.

Besiktningsgrupp 2 — Dugliga till krigstjänst men mindre lämpliga vid viss försvarsgren eller visst truppslag.

Besiktningsgrupp 3 — Dugliga till krigstjänst i begränsad omfattning. Användbara i vissa befattningar i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 4 — Dugliga till krigstjänst i väsentligt begränsad omfattning. Ej användbara i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 0 — Odugliga till krigstjänst. (Hit hänföres värnpliktiga vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.)

Endast vid inskrivning.

Besiktningsgrupp T — Tillfälligt odugliga till avsedd tjänst. (Hit hänföres dels värnpliktiga, vilka på grund av försenad eller otillräcklig kroppsutveckling, övergående sjukdom eller annan dylik anledning bör under viss tid befrias från

tjänstgöringsskyldighet, dels värnpliktiga med begränsad krigsduglighet, därest de kan förväntas vid en senare tidpunkt — efter läkarbehandling eller eljest — bliva i avsevärd grad mer dugliga till avsedd tjänst.)

Försvarets sjukvårdsstyrelse har i besiktningsreglemente av den 29 augusti 1956, Tsjuv nr 8, (ny utgåva jämte vissa ändringar och tillägg den 23 augusti 1962, Tsjuv nr 12), meddelat närmare föreskrifter angående sättet och ordningen för utförande av läkarbesiktning, angående vilka fel, lyten och sjukdomar som äro av betydelse för bedömande av tjänstbarheten samt angående användbarhet i olika tjänster.

Resultaten av besiktningen av värnpliktiga vid inskrivningsförrättningarna år 1964 har som vanligt sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån. Därjämte märkes åtskilliga uppgifter av intresse ur medicinsk synpunkt.

Antalet prövade vid inskrivningarna under åren 1960—1964 framgår av följande tablå:

Antalet prövade vid inskrivningarna år					
	1960	1961	1962	1963	1964
Underåriga	619	730	728	748	795
Rättåriga	54 659	59 681	63 910	63 050	63 549
Överåriga	3 167	2 782	2 665	1 387	3 082
Summa ..	58 445	63 193	67 303	65 185	67 426

Fördelningen på besiktningsgrupper av vid inskrivningsförrättning samt i övrigt mellan 1962 och 1963 års förrättningar inskrivna framgår av tab. A: 1.

Tab. A: 1. Antal prövade vid 1964 års inskrivningsförrättningar

	Besiktningsgrupp							Summa
	O	T	4	3	2	1	Ej ang.	
Underåriga	—	—	—	2	233	530	—	795
Rättåriga	2 231	1 675	1 740	4 240	22 782	30 505	376	63 549
Överåriga	288	42	65	105	373	535	1 674	3 082
Summa 1964.....	2 519	1 717	1 805	4 347	23 418	31 570	2 050	67 426
Summa 1963.....	2 142	1 663	1 971	4 551	22 714	32 014	130	65 185
Summa 1962.....	2 790	1 637	1 792	4 564	22 590	32 237	1 693	67 303

Av samtliga inskrivna vid 1964 års inskrivningsförrättningar blev 3,7 % frikallade (O) och 2,6 % förklarade tillfälligt odugliga (T), medan 2,7 % fördes till besiktningsgrupp 4, 6,5 % till grupp 3, 34,7 % till grupp 2 och 46,8 % till grupp 1; för 3,0 % har besiktningsgrupp ej angivits. En studie av besiktningsgruppsfördelningens utveckling under de senaste 10 åren ger i stort sett vid handen en stigande frekvens av frikallade, dock ej 1963 då en minskning med 0,8 % föreligger i förhållande till 1962; åren 1960 och 1962 med en minskning av 0,2 resp. 0,4 % i förhållande till 1959

samt 1961 oförändrat läge i förhållande till 1960. Frikallelsefrekvensen var vid vårinskrivningen 1949 endast 3,1 % och 1954 3,3 %.

I tab. A: 2 redovisas kroppsfel och sjukdomar hos sådana vid 1964 års inskrivningsförrättning prövade som hänförs till grupperna O, T, 4, 3 och 2.

Den viktigaste kassationsorsaken (grupp O) bland de prövade var psykiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet) samt nervsjukdomar, vilka svarade för 52 % av samtliga fall. Närmast kom stödje- och rörelseorganens sjukdomar med över 12 % samt ämnes-

Tab. A: 2. Kroppsfel och sjukdomar hos de vid 1964 års inskrivningsförrättningar besiktigade

	Besiktningsgrupp				
	O	T	4	3	2
Bildnings- och utvecklingsfel	0,9	8,2	1,8	3,3	21,5
Tuberkulos	2,0	3,0	0,4	0,2	0,2
Övriga infektionssjukdomar.....	0,4	1,4	0,4	0,6	0,0
Allergiska sjukdomar.....	3,7	3,4	8,7	13,4	0,5
Ämnesomsättnings- och endokrina sjukdomar samt blodsjukdomar	11,2	4,7	2,9	3,0	0,1
Psykiska sjukdomar och nervsjukdomar.....	52,0	13,8	39,7	19,7	0,5
Ögonsjukdomar	4,5	2,2	13,6	22,7	45,5
Öronsjukdomar	3,7	4,0	5,6	5,9	0,1
Cirkulationsorganens sjukdomar.....	3,7	14,5	5,6	1,6	0,4
Andningsorganens sjukdomar	0,4	0,6	0,9	1,4	0,0
Munhålets, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar	2,7	12,6	2,3	3,6	6,7
Crin- och könsorganens sjukdomar	1,2	11,6	2,5	3,0	0,3
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	1,0	1,5	1,2	1,7	0,7
Stödje- och rörelseorganens fel, lyten och sjukdomar	12,6	10,9	14,4	19,9	23,5
Tillfällig sjukdom (olycksfall) eller svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	7,6	—	—	—
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

omsättnings-, endokrina och blodsjukdomar med över 11 %. I fråga om de tillfälligt odugliga (grupp T) var cirkulationsorganens sjukdomar, psykiska sjukdomar och nervsjukdomar samt munhållans, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar viktigaste orsakerna; till dessa hänfördes 40,9 % av fallen. De till grupp 4 hänförda led framför allt av psykiska sjukdomar, stödj- och rörelseorganens sjukdomar samt ögonsjukdomar, de till grupp 3 hänförda framför allt av ögonsjukdomar, stödj- och rörelseorganens sjukdomar samt psykiska sjukdomar. De till grupp 2 hän-

förda var till 92 % placerade i denna grupp på grund av följande sjukdomar, nämligen fel på ögonen (46 %), stödj- och rörelseorganens sjukdomar (24 %) eller på grund av bildnings- och utvecklingsfel (22 %).

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* kom ytterligare de som framträtt vid *besiktning å förbanden efter inryckning*.

Den vid inskrivningarna konstaterade genomsnittslängden för rättåriga (födda 1945) var 177,6 cm. Genomsnittsvikten var 65,8 kg.

B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse

Inskrivningsväsendet

Försvarets sjukvårdsstyrelse har utfärdat bestämmelser med ändringar i gällande besiktningensreglemente avseende bl. a. viss jägarpersonal samt personal vid pansartrupperna (Tsiv nr 11/1964).

Under höstens inskrivningsförrättningar har liksom föregående år viss *försöksverksamhet* bedrivits med utvidgat medicinskt och psykologiskt undersökningsförfarande. Materialet från tidigare års motsvarande försöksverksamhet är under bearbetning, vilken icke kunnat slutföras på grund av personalbrist och anhopning av arbete på militärmedicinska undersökningssentralen (MMUC). Erfarenheterna från inskrivningsförrättningarna bestyrker emellertid de tidigare positiva intrycken beträffande försöksverksamheten.

Vid MMUC pågår liksom tidigare *konditionsundersökningar* m. m. beträffande vissa kategorier av värnpliktiga. Då MMUC på grund av att Karolinska sjuk-

huset måst ta i anspråk vissa utrymmen inom avdelningen nödgats lokalmässigt inskränka sig, har viss svarighet beträffande arbetsläget uppstått. Arbetet med *befattningsanalyser* inom försvaret i regi av centrala värnpliktsbyrån bedrivs bl. a. i samarbete med försvarets sjukvårdsstyrelse och MMUC. För deltagande i nyssnämnda arbete har av försvarets sjukvårdsstyrelse arvodesanställts läkare med viss klinisk-fysiologisk utbildning, varjämte även särskilt inkallad läkare med stor bioteknologisk erfarenhet deltagit i arbetet.

På sedvanligt sätt har vissa *remissvar* och utlåtanden beträffande sjukvård avgivits till olika myndigheter i frågor rörande personalredovisning, inskrivningsärenden och hos MO anhängiggjorda ärenden.

Blanketter

Översyn och överarbetning före nystreck av sjukvårdsstyrelsens blanketter fortsätter såsom tidigare.

Nytt formulär för hälsodeklaration avsett för krigsfrivillig personal har utarbetats och avses ersätta nuvarande självförklaring rörande hälsotillståndet (SjvS nr 1 000).

Tjänste- och verksläkare, anvisnings- och konsultationsläkare

Förslag från olika myndigheter rörande anvisnings- och konsultationsläkare har föranlett yttranden av sjukvårdsstyrelsen.

Bullerfrågorna har icke föranlett några nya initiativ med undantag av att screeningaudiometri kommit till användning vid inskrivningsundersökningar. Diskussion av vissa bullerproblem torde komma att upptagas under 1965 med anledning av väckt förslag beträffande hörselprogram för krigsmakten.

I anslutning till inspektion av förbandssjukhus har även förbandssjukvården i vissa fall *inspekterats*.

Bestämmelser har under året utfärdats rörande revaccinering mot smittkoppor beträffande sjukvårdspersonal och viss annan personal (Tsjv nr 1/1964), tillämpning av vissa föreskrifter angående läkemedelsförsörjning vid sjukvårdsinrättning (Tsjv nr 3/1964), vissa anvisningar angående läkarverksamheten inom krigsmakten (Tsjv nr 6/1964), kostnader för sjukvård (Tsjv nr 6/1964), bestridande i vissa fall av kostnader för taxibil (Tsjv nr 6/1964), ändrade föreskrifter angående behandling med sjukgymnastik m. m. vid förband (Tsjv nr 7 och nr 10/1964), försvarets läkemedelsnämnd (Tsjv nr 12/1964) och rörande arbetstid för läkare m. fl. vid krigsmakten (Tsjv nr 12/1964).

Garnisonssjukhuset i Boden, central-lasarettet i Norrbottens län, drives i landstingets regi. Läkarna vid de till Bodens garnison hörande förbanden bekläder underläkartjänster vid sjukhusets

olika kliniker. Ett antal av sjukhusets på landstingets stat upptagna underläkare är extra bataljonsläkare med skyldighet biträda i förbandssjukvården.

Förbandssjukhusen. Försvarets sjukvårdsstyrelse har i sin översikt rörande byggnadsobjekt för den militära sjukvården den 29.9.1964, dnr 402: 6, bl. a. anfört följande:

»Ånyo måste här med skärpa framhållas, att de absolut nödvändiga åtgärderna beträffande berörda byggnadsobjekt på ett olyckligt sätt förskjutits vad tiden beträffar. Slitaget på krigsmaktens sjukvårdsanstalter är mycket hårt och ett flertal av objekten är så nedslitna, att sjukvård där icke borde bedrivas. Från sjukvårdsstyrelsens sida föreligger därför ett bestämt krav att genom ökad byggnation eliminera den eftersläpning beträffande berörda objekt, som är till avsevärt men för sjukvården.»

Det s. k. »två-stegsförfarandet» har med hänsyn till 1962 års försvarssjukvårdsutredning liksom till 1964 års tandvårdsberedning avsevärt försvarat projekteringsarbetet, då det icke är klarlagt i vad mån fastställda normer skall tillämpas.

Under året har därför endast smärre omdisponeringar kunnat vidtagas beträffande läkar- och tandläkarmottagningarna å I 13 och P 6.

För ArtSS, Älvdalen, påbörjades under sista kvartalet 1964 byggnadsarbetena för ett förbandssjukhus. Detta inredes i en förutvarande tjänstemannavilla, som tillbygges med en flygel, vilken skall inrymma tio vårdplatser. --- I december 1964 påbörjades byggnadsarbetena för iordningställandet av läkar- och tandläkarmottagningarna inom gamla förbandssjukhuset I 21, vilket helt kommer att disponeras för dessa mottagningar. (Inom Sollefteå garnison

är den slutna förbandssjukvården centraliserad till förbandssjukhuset T 3 sedan den 1.7.1961.)

I samarbetsdelegationen för *helikopterfrågor* representeras sjukvårdsstyrelsen genom en av de vid ämbetsverket anställda läkarna.

Blodtjänsten. Verksamheten har bedrivits som under föregående år. — I syfte att utarbeta enklare och mera enhetligt förfaringssätt för blodgruppering samt för att få kännedom om de olika varianterna beträffande metodiken för bestämning av blodets ABO-grupp, som kommit till användning vid förbanden, distribuerade sjukvårdsstyrelsen i maj 1964 ett omfattande frågeformulär till förbandsläkarna. De besvarade frågeformulären bearbetades sedan och lades till grund för en artikel av J. Hirschfeld och Å. Lundberg med rubrik »Några synpunkter på bestämning av blodets ABO-grupp inom krigsmakten» (Tidskrift i militär hälsovård, årg. 89/1964).

Hygien

I samband med under året uppträdande epidemier och fall av smittsam sjukdom har försvarets sjukvårdsstyrelse utfärdat särskilda bestämmelser och råd samt biträtt i epidemiologisk utredningsverksamhet.

Sjukvårdsstyrelsen har under året påbörjat utredningen »Överbefälhavarens hälsovårdsutredning» med deltagande av bl. a. representanter för CA, CM, CFV, AÖL, MÖL, FÖL, Skydds samt SBN och SBL.

Inom ramen för anslaget »Vissa hälsovårdsåtgärder m. m.» har sjukvårdsstyrelsen bedrivit upplysningsverksamhet avseende bl. a. vådorna av tobaksrökning.

Sedan de grundläggande bestämmelserna för den hygieniska livsmedelskontrollen inom krigsmakten (utfärdade i

Tsjv nr 13 och 15/1963) nu varit i kraft under ett helt verksamhetsår (1964), synes det lämpligt att fr. o. m. nu beröra nyssnämnda verksamhet i årsredogörelsen.

Allmänt kan sägas att bestämmelserna tydligen ännu ej »trängt helt igenom». Sålunda har vid 35 % av förbanden veterinärerna ej varit kallade att delta i förbandschefernas hälsovårdsinspektioner. De övriga inspektioner, som veterinärerna har att fullgöra på eget initiativ eller på kallelse av förbandets personal, har i stort sett fullgjorts.

I samband med veterinärernas livsmedelskontroll har av hygieniska skäl kasserats 3,2 ton livsmedel.

Som ett beklagligt förhållande måste påpekas den ringa grad i vilken veterinärerna använts i utbildningen av koktross- och annan livsmedelshanterande personal beträffande den hygieniska livsmedelskontrollen inom förbanden. Detta har ej skett ens vid hälften av förband med sådan utbildning. Ett bättre samarbete mellan förbandens utbildnings- och sjukvårdsavdelningar måste här komma till stånd för att den låga utbildningsstandarden inom fälthygien vid krigsmaktens förband skall kunna höjas. Lämpligt kan även vara att såsom skett inom V milo använda hälsovårdsinspektören i utbildningen.

I anslutning till ovannämnda bestämmelser för livsmedelskontroll har styrelsen i Tsjv nr 4/64 utfärdat bestämmelser rörande bakteriologisk undersökning av faecesprov från livsmedelshanterande personal. Vid tillämpning av dessa bestämmelser har vid en utbildningsanstalt för kockar konstaterats 4 fall av symptomfria bacillbärare (salmonellos).

Hälsovårdsbyråns personal har representerat ämbetsverket vid 13 general-

planesammanträden, omfattande 31 sammanträdesdagar. Följande förband har besökts: P 1, P 18, A 7, Lv 2, BÖS, I 12, Ing 2, I 2, I 14, Fo 21, I 17, T 2 och F 10. Vidare har byråns personal efter byråchefens direktiv och efter hemställan från olika myndigheter och förband verkställt 34 specialundersökningar rörande matinrättningar, arbetslokaler, militära läger, vatten och avlopp samt skadedjursbekämpning i samband med provförsök av bekämpningsmedel.

I samband med granskning av inkommande ritningsförslag har 42 yttranden avgivits rörande ny- och ombyggnad av militära anläggningar vid I 1, I 3, I 5, I 14, I 16, I 20, K 4, K 1, P 1, P 6, P 7, P 10, A 1, A 6, A 9, Ing 1, F 2, F 7, F 12, F 21, RFN, MF, GT, FRA, Statens Vattenfallsverk, ÖVS, BÖS, FOA, CVM, CVV och BK.

Omfattningen av den i sjukvårdsstyrelsens regi bedrivna skadedjursbekämpningen inom krigsmakten framgår av tabell F: 1.

Hälsovårdsassistenternas vid I—VI militäromradena verksamhet redovisas i tabell F: 2.

Sjukvårdsmateriel

Arbetet med klassificering av sjukvårdsmaterielen har fortsatt. Sjukvårdsmaterielregister I och II har utgivits.

Provisorisk sjukvårdsmaterielinstruktion har tillämpats under året från 1.1 vid FV och från 1.5 vid armén och marinen.

Arbetet med sjukvårdsmaterielutrustning för etbat samt sammansättningen av etsats av sjukvårdsmateriel har påbörjats. Grundläggande försök har utförts med tillbehör till tält, bärkärror, bärmattor och bärbockar samt tillbehör till opbord och assistensbord.

Kurs för förrädsförvaltare har varit anordnad hösten 1964. Lokala myndig-

heter har tilldelats maskinella hjälpmedel för vård- och förrådstjänst, och ny förteckning över förbrukningsmateriel för förrådstjänsten har fastställts.

Läkemedel

Militärapotekets verksamhet har ökat även under år 1964. Värdet av fullgjorda leveranser utgjorde ca 10 miljoner kronor. I denna summa ingår leveranser till olika internationella hjälpaktioner m. m.

Betydande nyanskaffningar av läkemedel för krigsmaktens räkning har skett under året, bl. a. av antibiotika och sulfapreparat, kortikosteroider och tabletter för stridsförpackning 1 med ny sammansättning.

Genom anslag från försvarsmedicinska forskningsdelegationen har forskningsverksamheten, främst rörande nervgasantidoters hållbarhet, kunnat fort-sättas.

Hållbarhetsundersökningar och efterkontroller av reglementerade läkemedel har kunnat bedrivas i ökad omfattning, framför allt vad gäller dextranlösningar.

Genom tillkomsten av speciellt för större övningar avpassade läkemedels-satser (förbandsövningssats läkemedel 1 och 2) har läkemedelsförskrivningen i samband med övningar kunnat rationaliseras och inriktas på det reglementerade läkemedelssortimentet. På försök har till ett antal förbandssjukhus utsänts färdigtryckta beställningsblanketter upptagande de cirka 100 på militärsjukhusen mest frekventa läkemedlen.

Representanter från apoteket har deltagit i av Federation International Pharmaceutique anordnad konferens i Amsterdam och vid Nordiska apotekar- och farmaceutmötet i Helsingfors. Chefen för apoteket har under året företagit en studieresa i Amerika.

Apotekets personal har i viss utsträck-

ning deltagit i fortbildningsverksamhet, t. ex. inköpsmetodik, lagerhållningsfrågor m. m.

En särskild meddelandeserie MMA serie N har under året börjat utgivas ca 2 ggr per månad. Serien innefattar lit-

teraturreferat m. m. av militärfarmaceutiskt intresse.

Medverkan vid undervisning av såväl fast anställd som vpl medicinalpersonal har skett, bl. a. vid befäls- och fackutbildning av apotekare.

C. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret

Skärmbildsundersökningarna har fortgått i oförändrad utsträckning och enligt samma normer som under tidigare år (Tsjv nr 9/1961). Större delen av skärmbildsundersökningarna har sålunda utförts i regi av medicinalstyrelsens skärmbildscentral, huvudsakligen genom utsända patruller. Fasta skärmbildsanläggningar har under året etablerats vid ytterligare ett par förband. Knappt 2 % av totala antalet skärmbildsundersökningar har av praktiska skäl utförts vid centraldispensär.

Hela antalet skärmbildsundersökta utgjorde 143 913 (mot 142 757 under 1963). Häri ingår 1 534 skärmbildsundersök-

ta i samband med inskrivningsförrättning och med speciell inriktning på hjärtvolymbestämmningar och konditionstestning.

Tab. C: I redovisar samtliga skärmbildsundersökningar med de primära granskningsfynden fördelade efter de röntgenologiska förändringarnas art. 662 fall eller 4,6 per 1 000 undersökta (mot 6 ‰ 1963) bedömdes vara i behov av särskild kontroll eller klinisk utredning vid centraldispensär (lungklinik) resp. lasarett. Resultaten av dessa utredningar redovisas i tab. C: 2, varav framgår att ca 60 % av kontrollfallen befanns ha patologiska intrathoracala

Tab. C: 1. Översikt över skärmbildsundersökningar vid försvaret år 1964

	Totala antalet skärmbildsundersökta	Antal fall i behov av kontroll	Till kontroll remitterade skärmbildsfynd								
			Tbc. läkt, kalk, indur.	Tbc. ej säkert läkt.	Tbc. aktiv?	Övr. pulm. förändr.	Hjärtakärn.	Övr. extra pulm. förändr.	Anomalideformitet.	Ej säkert patol. förändr.	O-lämplig för skb.
<i>Undersökta vid inryckningar, repetitionsövningar m. m.</i>											
1. Genom patrull	141 490	655	86	97	9	297	32	6	4	124	—
därav Armén ...	110 543	507	56	66	8	238	28	2	4	105	—
• Marinen ..	18 950	95	20	24	1	35	—	1	—	14	—
• Flygvapnet	11 997	53	10	7	—	24	4	3	—	5	—
2. Genom centraldispensär	2 423	7	1	—	—	3	—	—	1	2	—
därav Armén ...	1 281	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
• Flygvapnet	1 142	6	1	—	—	2	—	—	1	2	—
Summa 1—2	143 913	662	87	97	9	300	32	6	5	126	—

Tab. C: 2. Resultatet av utredningen betr. de skärmbildspositiva kontrollfallen 1964
(Enl. inkomna rapporter, blankett SjvS 614).

	Antal fall	Per 1000 undersökningar		Antal fall	Per 1 000 undersökningar
I. Nyupptäckt tuberkulos	20	0,14	III. Observationsfall	124	0,86
II. Icke-tuberkulösa sjukdomar ..	247	1,72	Därav: Nyupptäckta	90	0,63
Därav: Pneumoni, ospecifika			Förut kända	34	0,23
infektioner	123	0,85	IV. Läkta och betydelselösa förändringar	271	1,88
Sarkoidos och bilaterala hiluslymfom.....	82	0,57	Summa kontrollfall	662	4,60
Tumör	5	0,04			
Spontan pneumothorax	4	0,03			
Hjärt-kärlsjukdomar....	21	0,15			
Div. andra sjukdomar..	12	0,08			

Tab. C: 3. Tuberkulinprövning och calmettevaccinering vid försvaret 1964

	Antal tuberkulinundersökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympningen	andra ympningen	summa
Armén	37 644	4 807	3 714	2 069	239	2 308
Marinen	6 649	1 866	530	83	1	84
Flygvapnet	7 153	772	612	413	25	438
Summa	51 446	7 445	4 856	2 565	265	2 830

förändringar, som föranlett åtgärder i någon form, oftast i förening med ändring i värnpliktsförhållandena. Frekvensen av nyupptäckt aktiv lungtuberkulos har under året ytterligare sjunkit till 0,14 ‰ (mot 0,22 ‰ 1963), vilket är den lägsta noterade siffran under de år som skärmbildsundersökningarna pågått. Av de nya tuberkulosfallen tillhörde 12 åldersgrupperna under 30 år, medan övriga 8 fall var jämnt fördelade inom åldrarna upp till 60 år.

En stor del av kontrollfallen föredro icke-tuberkulösa sjukdomsformer, främst pneumonier och ospecifika lunginfiltrat med väsentligen oförändrad eller något högre frekvens än under föregående år. Detta gäller även frekvensen av sarkoidos (0,57 ‰ mot 0,50 ‰ 1963). Knappt 20 % av utredningsfallen har rubricerats som observationsfall, där en definitiv diagnos icke kunnat ställas vid den företagna undersökningen.

D. Tandvården vid försvaret

Verksamheten har bedrivits enligt bestämmelserna i kungl. brev 29 juni 1945.

De i tidigare årsrapporter meddelade iakttagelserna och påpekandena angående

de en förskjutning av tandvården mot en ökning av den konserverande vården, det stora antalet akuta fall och behovet av modernisering av utrustning,

instrument och även vissa lokaler kvarstår fortfarande.

Verksamhetens omfattning framgår av tabell D: 1.

En sammanställning av behandlingsresultatet av de värnpliktskontingenter,

som inryckt efter 1/1 1963 och utryckt före 15/9 1964, har företagits. Värnpliktiga från flottan ingår dock icke i sammanställningen.

Resultatet framgår av tabell D: 2.

Tab. D: 1. Tandvården vid försvaret 1964

	Antal patientbesök	Antal akuta fall	Antal olycksfall	Konserv behandling		Endodont behandling			Kirurgisk behandling		Prot behandling		Övrig behandling
				Amalgam	Silikat	Rotfyllning		Amputation	Ex-traktioner	Parodontopati	Kronor och broar	Protes	
						Vital pulpa	Ej vital pulpa						
Armén ..	129 101	17 574	588	112 481	17 591	4 664	1 578	970	14 591	3 579	526	394	72 198
Marinen ..	25 732	2 194	64	26 436	3 553	895	309	186	2 451	983	108	26	19 506
Flygvapnet	29 034	1 842	50	30 586	4 647	918	387	147	2 211	947	75	38	17 519
Summa	183 867	21 610	702	169 503	25 791	6 477	2 274	1 303	19 253	5 509	709	458	109 223

Tab. D: 2. Sammanställning av behandlingsresultatet av de vpl-kontingenter, som inryckt efter 1/1 1963 och utryckt före 15/9 1964 (flottan undantagen).

Kategori	Antal	%	Behandlad		Icke behandlad när vård ej		
			helt	delvis	erfordrats	önskats	medhunnits
K	4 573	10,1	45,8	9,5	16,8	6,2	21,7
A	8 262	18,4	44,8	15,6	12,5	5,6	21,5
Ah	32 066	71,5	36,6	23,2	8,7	7,3	24,2
	44 901	—	39,0	20,4	10,2	6,9	23,5

E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret

Ympning utföres i allmänhet med multiple pressure-metoden. Besiktning har därefter ägt rum på åttonde dygnet.

Tab. E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret år 1964

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande	Ej reagerande	Reag. i % av besiktigade
Armén	36 466	35 994	472	29 575	6 419	82,17
Marinen	6 916	6 673	243	6 296	377	94,35
Flygvapnet	6 943	6 908	35	6 092	816	88,18
Summa	50 325	49 575	750	41 963	7 612	84,65

F. Desinfektionsverksamheten vid försvaret

I sjukvårdsstyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förråds- och andra skadeinsekter redovisas i tab. F: 1.

Av hälsovårdsassistenterna utförda hygienbesiktningar, provtagningar m. m. redovisas i tab. F: 2.

Tab. F: 1. I sjukvårdsstyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förråds- och andra skadeinsekter år 1964

Milo	Antal giftutläggningar mot råttor och möss	Antal behandlingar mot					Antal behandlingar med		Summa utförda behandlingar
		Ohyra	Förråds-skadeinsekter	Kackerlackor	Husbock	Insekter övriga slag	Cyanväte-gasmetoden	Annan metod	
I.....	62	4	2	12	—	1	—	19	19
II.....	33	4	5	—	—	8	1	16	17
III.....	17	—	7	10	—	8	—	25	25
IV.....	125	5	47	12	—	8	—	72	72
V.....	38	1	5	—	—	13	—	19	19
VI.....	137	18	16	—	—	10	—	44	44
VII.....	309	—	—	—	—	79	—	79	79
Summa.....	721	32	82	34	—	127	1	274	275

Tab. F: 2. Av hälsovårdsassistenterna utförda hygienbesiktningar, provtagningar m. m. år 1964

	Milo						
	I	II	III	IV	V	VI	Summa
Hygienbesiktningar betr.:							
vattentäcker och avlopp	19	18	327	146	68	32	610
matinrättningar	160	26	37	186	38	48	495
övriga livsmedelslokaler	62	17	49	122	85	30	365
bostäder (förläggingslokaler) ..	142	47	52	299	37	90	667
frisersalonger	4	6	2	25	3	4	44
stall	2	5	—	11	3	8	29
furagemagasin	1	5	2	4	6	6	24
hundgårdar	15	12	4	13	2	10	56
yttre renhållning.....	310	35	54	67	55	75	596
byggnader avsedda till förråd..	20	3	31	95	3	4	156
arbetskydd.....	238	14	27	29	5	28	341
Vattenprovtagningar	5	33	220	129	58	20	465
Livsmedelsprovtagningar	3	3	—	—	2	2	10
Koloxidundersökningar	94	7	747	5	3	8	864

G. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret

Följande redovisning omfattar icke blott värnpliktiga utan även anställd personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt civil personal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 1* (bilagan). Därav framgår bl. a. att antalet nyin-

sjuknade under året fördelade sig på följande sätt:

	Antal nyinsjuknade		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	50 275	15 579	65 854
Marinen	8 024	6 548	14 572
Flygvapnet....	5 705	10 801	16 506
Summa	64 004	32 928	96 932

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
Vpl.: Avförda	50 260	7 989	5 700	63 949
därav såsom tjänstbara	45 694	7 489	5 246	58 429
icke disponibla	3 222	320	295	3 837
odugliga	1 332	178	158	1 668
döda	12	2	1	15
Anställd personal: avförda	15 616	6 494	10 765	32 875
därav såsom tjänstbara	15 586	6 479	10 746	32 811
icke disponibla	—	3	—	3
odugliga	—	—	—	—
döda	30	12	19	61

Därvid bör för marinens del beaktas att sådana som insjuknat å fartyg men sedan avpolletterats till örlogsstation kan på båda hållen ha uppförts som nyinsjuknade och sålunda ha blivit dubbelräknade.

Hela antalet nyinsjuknade utgjorde 96 932 mot 94 354 och 85 844 under de två närmast föregående åren (1963 och 1962).

Enligt ovanstående sammanställning har det stora flertalet av de sjukredovisade vpl (91,4 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring (tjänstbara), medan 6,0 % ansetts icke disponibla och 2,6 % odugliga; 15 personer har avlidit. Antalet icke tjänstbara var relativt lägst inom flygvapnet. Av anställd personal har samtliga överlevande utom 3 kunnat omedelbart återinträda i tjänst.

	Antal sjukdagar		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	270 556	198 386	468 942
Marinen	50 744	71 622	122 366
Flygvapnet	32 424	92 038	124 462
Summa	353 724	362 046	715 770

Enligt ovanstående och följande tablåer förekom under året 715 770 sjukdagar inom hela försvaret eller 2,4 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar mot

655 765 resp. 2,3 föregående år. Antalet sjukdagar har ökat både absolut taget och i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar.

Sjukligheten bland vpl var lägst vid flygvapnet. Vpl hade lägre sjukfrekvens än anställd personal inom försvaret i dess helhet.

Sjukligheten bland vpl varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén förekom det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar vid Bohusläns regemente (3,4), Norra Smålands regemente och Dalregementet (3,1), medan det lägsta antalet redovisades av Krigsskolan (0,6) och Bohus artilleriregemente (1,1).

Inom marinen redovisade flottan i övrigt (exkl. fartygen) ett relativt högt antal sjukdagar bland vpl och anställd personal (3,3 och 4,2). Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtages icke blott sjukdomsfall bland egen personal utan även från fartygen avpolletterade. Dessa avpolletterade fall utgör i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den

	Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	1,9	3,2	2,3
Marinen	2,2	3,3	2,7
Flygvapnet	1,4	3,1	2,3
Summa	1,9	3,2	2,4

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	5,4	12,7	7,1
Marinen	6,3	10,9	8,4
Flygvapnet	5,7	8,5	7,5
Summa	5,5	11,0	7,4

	Antal sjukdagar			Summa
	vid truppen (inkl. hemmet)	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	
Vpl.	40,5	51,7	7,8	100,0
Armén	38,2	53,8	8,0	100,0
Marinen	47,0	46,7	6,3	100,0
Flygvapnet	49,1	41,8	9,1	100,0
Anställd personal	89,6	1,3	9,1	100,0
Armén	90,4	0,9	8,7	100,0
Marinen	88,6	3,0	8,4	100,0
Flygvapnet	88,8	1,0	10,2	100,0

lägsta sjukligheten eller 1,7 bland vpl och 0,8 bland anställd personal.

Inom flygvapnet varierade sjukligheten från högst 1,9 vid Kalmar och Södertörns flygflottiljer till lägst 0,9 vid Häl-singe och Blekinge flygflottiljer.

De under året inträffade sjukdomsfal-len varade i genomsnitt 7,4 dagar, kortare tid eller 5,5 dagar för vpl och längre eller 11,0 dagar för anställd per-sonal. Medeltalet sjukdagar per insjuk-nad är högre än föregående år.

Slutligen kan ovanstående samman-ställning lämnas över det relativa anta-let sjukdagar vid truppen (inkl. hem-met), å militär-sjukhus och å civilt sjuk-hus.

Skillnaden mellan vpl och anställd personal är markant. Beträffande vpl har sålunda 41 % av sjukdagarna till-bragts vid truppen eller i hemmet mot 90 % för anställd personal. Motsvaran-de tal för år 1963 utgjorde 37 och 89 %.

	Vpl.				Anställd personal				Summa
	Armén	Ma-rinen	Flyg-vapnet	Samt-liga	Armén	Ma-rinen	Flyg-vapnet	Samt-liga	
Antal nyinsjuknade	50 275	8 024	5 705	64 004	15 579	6 548	10 801	32 928	96 932
Därav i % med									
Infektionssjukdomar och para-sitära sjukdomar	4,2	5,3	5,0	4,4	0,8	1,0	1,0	0,9	3,2
Tumörer	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	0,3	0,1
Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Ämnesoms. sjd. Nutri-tionsrubbn. Blodbild. org. o. blodsjukdomar	0,6	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5	0,6
Mentala sjukdomar. Psykoneu-rosor	3,3	3,0	2,8	3,1	2,0	1,9	1,2	1,7	2,6
Nervsystemets o. sinnesorganens sjukdomar	1,9	2,0	1,9	1,9	2,6	1,4	2,6	2,4	2,1
Cirkulationsorganens sjukdomar	0,5	0,4	0,4	0,5	1,1	1,0	0,7	1,0	0,6
Respirationsorganens sjukdomar	54,2	61,1	57,2	55,2	53,8	57,5	57,4	55,7	55,4
Digestionsorganens sjukdomar	13,2	11,3	14,1	13,0	18,7	17,0	21,8	19,4	15,2
Urogenitalorganens sjukdomar	0,7	0,8	0,5	0,7	2,3	2,6	1,6	2,1	1,2
Havandeskapets, förlossnings- o. barnsängstidens sjukdomar ..	—	—	—	—	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0
Hudens o. underhudens, skelet-tets o. rörelseorganens sjukd.	5,2	4,0	3,2	4,9	5,9	6,4	4,9	5,6	5,1
Medfödda missbildningar	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Senilitet. Ofullständigt precise-rade fall	3,1	3,0	1,2	2,9	3,4	4,4	0,9	2,8	2,9
Skador genom yttre våld och förgiftning	13,1	9,1	12,9	12,6	8,5	6,0	6,9	7,5	10,9

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i *tab. 2* (bilagan). Det bör påpekas, att vid sammanställandet av antal fall av olika sjukdomar vid marinen en mindre dubbelräkning skett i den mån de från fartygen avpolletterade redovisats såväl å fartyget som å vederbörande örlogsstation under samma eller olika diagnos.

I tablå å sid. 12 ges en fördelning av antalet nyinsjuknade under året på grupper av sjukdomar.

Vanligast förekommande var respirationsorganens sjukdomar, till vilka räknades 55,4 % av samtliga sjukdomsfall. Därefter kom digestionsorganens sjukdomar, skador genom yttre våld och förgiftning samt hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar, omfattande 15,2, 10,9 och 5,1 %. På samtliga övriga grupper av sjukdomar kom endast 13,4 %, bland vpl 14,3 % och bland anställd personal 11,8.

Fördelningen på olika grupper av sjukdomar var i stort sett likartad för vpl och anställd personal. För de förstnämnda spelade dock infektionssjukdomar, mentala sjukdomar och skador genom yttre våld och förgiftning en större roll än för anställd personal, bland vilka i stället respirationsorganens och digestionsorganens sjukdomar samt hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar hade större betydelse.

Tab. 2 (bilagan) ger närmare upplysning om förekomsten av olika sjukdomar. Där anges bl. a., att tuberkulos orsakade 102 fall, påssjuka 279 fall, inflam-

mation i mellanörat och mastoidit 622 fall, vanlig förkylning 22 917 fall och övriga akuta infektioner i övre luftvägarna 25 588, influensa 901 fall, akut bronkit 2 834 fall, gastrit och duodenit 1 409 fall, gastroenterit och kolit 10 686, reumatism 2 216 fall samt bland skador stukning 2 265 fall. I övrigt hänvisas till tabellen.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i *tab. 3* (bilagan). Såsom anges i nedanstående tablå avled 107 personer. Av dessa avlidna hade 76 varit sjukredovisade (se tab. 1).

	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	24	34	58
Marinen	3	13	16
Flygvapnet	11	22	33
Summa	38	69	107

Väld och olyckshändelse utgjorde den viktigaste dödsorsaken bland vpl. Dit kunde räknas 35 av dödsfallen, varav 22 vid armén, 2 vid marinen och 11 vid flygvapnet. Bland dessa kom främst 18 fall av trafikolycka, 6 olyckshändelser av annan art, 5 flyghaverier och 5 självmord. Av andra dödsorsaker förekom bland vpl inalles 3 fall.

Även bland anställd personal var våld och olyckshändelse en betydande grupp med 26 fall. Bland dessa kom främst 11 dödsfall av olyckshändelse av annan art. Av andra dödsorsaker redovisades inalles 43 fall, bland vilka särskilt märktes 15 fall av svulster och 14 fall av hjärtinfarkt.

II. Armén

(Berättelse avgiven av arméöverläkaren)

A. Fältläkarkåren m. m.

Fältläkarkårens stat omfattar fr. o. m.
1964 189 läkare, nämligen

- 1 arméöverläkare
- 9 fältläkare
- 39 regementsläkare
- 47 bataljonsläkare
- 71 bataljonsläkare vid fältläkarkåren
- 6 extra bataljonsläkare
- 16 fältläkarstipendiater.

Nyanställning av fältläkarstipendiater upphörde den 11/5 1962. Vid 1964 års utgång kvarstod 6. Den rekrytering till fältläkarkårens reserv, som avsågs ersätta stipendiaterna, har slagit helt fel innebärande svåra problem att täcka föreliggande läkarbehov för armésjukvården.

Fältläkarkårens reserv utgjorde vid 1964 års utgång 299 läkare, därav

- 1 arméöverläkare
- 9 fältläkare
- 16 regementsläkare
- 273 bataljonsläkare.

Vid 1964 års ingång var 5 regementsläkarbeställningar (I 4, I 21, A 1, A 4, S 2) och 23 bataljonsläkarbeställningar (I 1, I 4, I 5, P 10, I 12, I 14, P 18, I 19, I 20, I 21, K 4, A 1, A 4, A 6, A 8, Lv 5, Lv 7, S 1, T 1, T 2, T 3, JS, InfSS) vakanta (tjänsten på S 2 tillsatt på förordnande).

Under 1964 har 2 bataljonsläkarbeställningar (P 6 och I 19) kunnat återbesättas, men samtidigt har 1 regementsläkarbeställning (S 1) samt 5 bataljonsläkarbeställningar (I 1, I 13, I 15, I 17, K 1) blivit vakanta.

Ett överslag av läkarbehov och -tillgång, som gjordes i slutet av 1963, visade en läkarbrist om 124 månader. Denna har med utnyttjande av alla möjliga resurser, avtalsanställda civila läkare, avslag i mycket stor utsträckning på anståndsframställningar, kombination av flera tjänster, m. m. till en viss del kunnat begränsas. Stora problem till följd av vakansläget och läkarbristen har ändå ej kunnat undvikas. Övertidsarbete har redovisats av regementsläkarna I 12, A 3 och P 2 — ersättning härför utgår ej. 20 tim. extra/mån under 8 månader åtgick under året (I 12). Regementsläkaren I 17 erhöll ingen vikarie för bataljonsläkaren vid tvenne tillfällen. Vikarie för bataljonsläkaren saknades under sammanlagt sex veckor (I 13). Regementsläkaren var tidvis samtidigt bataljonsläkare (P 18). Regementsläkaren T 2 fick ensam vissa tider under inryckningsundersökningarna svara för allt arbete, vilket var planerat uppdelat på tre läkare.

Jägarskolan var helt utan läkare 25/5—14/6 och 2/12—19/12 med åtföljande problem bl. a. beträffande ansvarsfrågan för sjukavdelningens sköterske- och expeditionspersonal — ett ansvar som enligt medicinalstyrelsen ligger på skolchefen.

Vid 1964 års utgång var 7 regementsläkarbeställningar (I 4, I 21, A 1, A 4, A 8, S 1, T 4) (därav två, A 8 och T 4, förordnade i annan tjänst) samt 27 bataljonsläkarbeställningar (I 1 [2 st],

I 4, I 5, P 10, I 12, I 13, I 14, I 15, I 17, P 18, I 20, I 21, InfSS, K 1, K 4, A 1, A 4, A 8, Lv 5, Lv 7, S 1, T 1, T 2, T 3, JS samt 1 vid Ast) vakanta.

Svårigheten att fylla de vakanta för-

bandsläkarbeställningarna kvarstår alltjämt. Sålunda har vakanta tjänster flera gånger ledigförklarats utan att någon sökande anmält sig.

B. Utbildningsfrågor

Fortsatt utbildning av förbandsläkare och bataljonsläkare vid fältläkarkåren och fältläkarkårens reserv har skett i form av fältläkarövning med 18 deltagare, kurs för brig-, förd-, och etgrpläkare med 19 deltagare, kurs för foläkare med 9 deltagare, kurs i modern krigssjukvård med 18 deltagare, militärläkar-kurs med 11 deltagare.

4 fackutbildningskurser för vpl läkare har hållits med sammanlagt 161 elever, 3 kurser för vpl tandläkare med sammanlagt elevantal av 113 samt en kurs för vpl apotekare med 21 elever.

För vpl läkare och tandläkare, i huvudsak placerade vid förband inom II. V. och VI. milo, har även under 1964 två vinterutbildningskurser anordnats

med ett sammanlagt elevantal av 30.

Kurser för medicinalpersonal vid repövning har anordnats vid T 1—T 2 samt I 3 och A 3 i olika omgångar med sammanlagt ca 200 deltagare. Centraliserad utbildning för röntgenmanskap har även arrangerats.

Specialutbildning vpl. I. tjug har arrangerats för apoteksbiträden, laboratoriebiträden och röntgenmanskap.

Utbildningskontroll har ägt rum vid 8 förband med sammanlagt 17 kontroller.

Såväl i samband med utbildningskontroller som även genom talrika förfrågningar har konstaterats ett ökat intresse för och värdesättande av sjukvårdstjänsten vid de olika förbanden.

C. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén

Hälsotillståndet under året har i stort sett varit gott. Enstaka fall av meningokockmeningiter har redovisats; någon anhopning därav har ingenstades förekommit. Från I. milo förband har förelegat ökad frekvens under juni—juli av övre luftvägsinfektioner. Här och var har observerats ökning av sjukdomar, som kan sättas i samband med dålig personlig hygien, exempelvis hudsvamp.

Tuberkulosen redovisas i flertalet rapporter endast medelst vidtagna profylaktiska åtgärder (BCG och skärmbild). Hemförlovade och dispensäranmälda an-

mäldes dock från P 2 och T 1 (vardera 1), I 11, P 18 och T 2 (2), I 14 (3), I 17 och Ing 1 (4). Det ena av de anmälda T 2-fallen var en inkallad läkare hemkommen direkt från tjänstgöring vid en medicinsk klinik. VI. milo rapporterade sammanlagt 5 fall av säker lungtuberkulos och hemförlovade dessutom 10 med misstänkta lungförändringar.

Trafikolycksfallen, särskilt svåra sådana under permission, samt bollspelens vrickningar och benbrott är påtagliga problem.

Den låga fysiska standarden hos in-

kallade över 40 år borde föranleda ett generellt överförande av dessa äldre repövade i civilförsvarstjänst (P 4).

De nervösa åkommorna påtalas som det större problemet från ett flertal håll med bl. a. en avsevärd ökning av stress- och magåkommor bland de anställda (Lv 3). Psykisk insufficiens hos värnpliktiga har ökat meddelas från ett flertal förband. Denna tendens har fortlöpande ökat under senare år. Från Ing 1 rapporteras sammanlagt 96 av 153 (63 %) nedgrupperade, O- och ID-förklarade till följd av psykisk sjukdom. För vissa uppkommer problem med indragna körkort efter hemförlovningen. Från A 3 påtalas att värnpliktiga, som tagit librium eller meproamat tillsammans med ev. alkohol under ansträngande tjänst, råkat in i egendomliga förvirringstillstånd. Det varnas för utlämnande av dessa preparat åt militär med tillgång till vapen, och värnpliktiga, som har behov av preparaten, föreslås avstängas från tjänst, ev. ID-förklaras.

Under året har militärsjukvården ägnats ett påtagligt intresse i våra nyhetsmedia (dagspress, radio, TV). Bl. a. har simulations-aggravationsproblemet debatterats. Tvärsäkra uttalanden såväl att problemet ej existerar som att det är mycket stort har gjorts. Även erfarna militärläkares uppfattning i frågan är olika.

Simulation och aggravation är numera nästan okända begrepp, icke minst beroende på gott förhållande mellan vårdso- kande vpl och erfarna förbandsläkare (I. milo).

Tendensen hos de vpl att sjukanmäla sig för rena bagatellartade åkommor eller för ingenting alls har ökat betänkligt (I 14).

Då aggravation av sjukdom och olycksfall eller t. o. m. olyckstillbud är en van-

lig företeelse är exempelvis röntgenkostnaderna höga, ca 12 000:— för omkring 700 man — eller 17:— per man (P 1).

Aggravation synes alltså förekomma. Därför måste det rubriceras som mycket tillfredsställande — trots att nonchalans varit att vänta — att under vare sig 1964 eller de båda föregående åren framkommit, att felaktig behandling av sjukdoms- eller olycksfall förekommit inom krigsmaktens förbands-sjukvård. Påståenden härom har framförts offentligen men sålunda visat sig sakna grund.

Alkoholproblemet bland de värnpliktiga är påtagligt och hemförlovning tillsammans med anmälan till nykterhetsnämnd föreslås (I 5). I övrigt har bristande nykterhet ej rapporterats.

Alltjämt har från olika förband runt om i landet till Ss—K 1 överförts ett stort antal i expeditions- och handräckningstjänst uttagna, vilka till följd av psykiska problem måst återsändas eller O-förklaras.

Från glädjande många förband redovisas aktivitet i fråga om kasernupprustning. Fråga är dock om inte förfallet totalt fortskrider med större hastighet än vidtagen förbättring.

Följande hygieniska missförhållanden förtjänar omnämnas.

1. Förläggningsförhållandena å Trossnäs undermåliga (I 2, Karlstad).

2. Sjukhuset utrymt sedan oktober 1962 i avvaktan på ombyggnad som ännu ej igångsatts. Sjukvård bedrivs i tillfälligt iordningställd kompanilokal (I 3, Örebro).

3. Sprutlackeringsrum i motorfordonsverkstad används alltjämt trots upprepade påpekanden om dess hälsovadlighet. Det förekommer repetitionsövningsförband, som ej hinner bada under hela repetitionsmånaden (I 14, Gävle).

4. På sjukhuset är vårdsalarna i be-
drövligt skick (I 15, Borås).

5. Väntrum och WC för de sökande å
läkarmottagningen saknas (I 16, Halm-
stad).

6. Mycket otillfredsställande belysning
på logementen. Avsaknad av dagrum in-
nebär en allvarlig brist. Tvättrummen
i de orenoverade kasernerna är usla.
Torkrummen otillräckliga. Sängbottnar-
na är hängmattsformade (I 20, Umeå).

7. Matinrättningen är hygieniskt be-
tänklig (I 21, Sollefteå).

8. Acne vulgaris synes öka under
värnpliktstiden. Badinrättning saknas
(P 1, Enköping).

9. Tvättrummen ej renoverade på 30
år (A 4, Östersund).

10. Förläggningsförhållandena i en del
av kasern är sådana att de ej bör godta-
gas som förläggning. Hygieniska pro-
blem föreligger även beträffande sjuk-
hus och arrest (A 6, Jönköping).

11. Vid kylig väderlek sjunker tempe-
raturen inom kompaniets logement till
14° (Ing 1, Solna).

12. Köksinrättningens tak hotar att
rasa och golvsprickorna har blivit allt
bredare och allt mer fyllda med spill-
vatten. Fyra 25-åriga baracker, tidigare
uteslutande använda för sommarförlägg-
ning, har måst tagas i bruk även vinter-
tid (T 2, Skövde).

13. Gymnastiksalens tillstånd är oan-
ständigt dåligt och behovet av repara-
tion är skriande; avstängning av toalett,
omklädnads- och duschrum övervägs
(AUS, Uppsala).

14. Koloxidundersökning av motorfor-
don visade 1960 53 % med läckage (390
av 731). 1964 måste fortfarande 21 % av
fordonen beläggas med körförbud (160
av 747) (III, milo, Skövde).

En i så gott som samtliga förbandslä-
kares årsberättelse återkommande iakt-

tagelse är den för vart år ökande expedi-
tionstjänsten. Dessutom synes den bli
allt mer tungrodd. Skrivhjälp efterlyses
eller också redovisas att sjukvårdsunder-
befäl måst kommenderas till tjänstgö-
ring på sjukavdelningarnas expeditioner
till men för utbildningsarbetet.

Kassaärendenas omfattning redovisas
från sjukhusexpeditionen I 1. Under
året gjordes 902 kontantutbetalningar
om sammanlagt 25 534:59. Dessutom ut-
anordnades 59 302:15 över bokförings-
listor. Arbetet har tidsmässigt beräknats
erfordra en man heldagssysselsatt un-
der tre månader.

Moderna kontorsmaskiner efterlyses
från ett flertal håll samtidigt som I 14
efter framställning om behov bl. a. av
karbonpapper erhöill 12 gamla sådana.

Expeditionsföreståndarna redovisas
mängstenades ha ett betydande övertids-
arbete; ca 30 tim/mån (P 4). Vare sig
ersättning härför eller kompensations-
ledighet kan erhållas. Från ett flertal
förband efterlyses i arbetsuppgifterna
insatt ersättare under semester eller an-
nan bortovaro för expeditionsförestån-
darna, vilka i allmänhet härunder en-
dast får motsvarande arbete uppskjutet
men aldrig utfört.

Den numera införda lördag-söndag-
ledigheten innebär ett större problem
för förbandsläkaren att bedöma sjukre-
dovisning i hemmet (I. milo).

Efter ordinarie inskrivningsförrätt-
ning måste förbandsläkaren pappers-
mässigt handlägga ärenden, där veder-
börande remitteras för läkarundersök-
ning. Dessa värnpliktiga föreslås instäl-
la sig på förbandet för klassificering
(I 5).

Stockholm i maj 1965.

G. Hesselblad
Arméöverläkare

III. Marinen

(Berättelse avgiven av marinöverläkaren)

A. Marinläkarkåren

Marinläkarkårens stat omfattade den 31/12 1964 72 läkare, nämligen

- 1 marinöverläkare
- 2 specialmarinläkare
- 5 förste marinläkare
- 13 marinläkare av 1. graden
- 1 ögonläkare
- 49 marinläkare av 2. graden samt
- 1 marinläkarstipendiat.

Vakanser:

- 1 förste marinläkare: Ao 25 vid MKS. Beställningen har under år 1964 varit besatt av dess tidigare, nu pensionsavgångne befattningshavare.
- 1 förste marinläkare vid SK tiden 1/7—31/12. Beställningen har upprätthållits genom vikariatslöneförordnande för en marinläkare av 2. graden vid kåren.
- 1 marinläkare av 1. graden Ao 23 vid

MKN/NK. Beställningen har delvis upprätthållits av dess tidigare, nu pensionsavgångne innehavare, delvis genom kommenderade läkare.

- 1 marinläkare av 1. graden Ao 21 vid KA 2. Beställningen har under året uppehållits av kommenderade läkare.

4 marinläkare av 2. graden vid kåren.

Sammanlagt 2 beställningar på aktiv stat har under året nybesatts, båda marinläkare av 2. graden vid kåren.

Marinläkarkårens reserv räknade 150 marinläkare, varav 27 tillhör 1933 års reservbefälsorganisation, 75 tillhör 1943 års reservbefälsorganisation och 48, av vilka 2 pensionsavgångna, tillhör 1962 års reservbefälsorganisation, därav 18 avgångna från aktiv stat, 5 överförda från 1943 års reservbefälsorganisation och 22 vpl marinläkare.

B. Sjukvårdspersonalen

Ett flertal vakanser har förekommit bland den kvinnliga sjukvårdspersonalen. Åtskilliga av dessa har dock kunnat uppehållas genom vikariat. Särskilt besvärande har varit sköterskevakanserna vid SK sjukhus, vilka tidvis icke kunnat täckas.

Någon nämnvärd förbättring när det gäller personalläget beträffande sjuk-

vårdsunderofficerare och -underbefäl jämfört med föregående år har icke inträtt. Utbildning av två underbefäl från flottan vid civil yrkesskola till operationsassistent har planlagts och avses påbörjas under år 1965. Nyrekrytering för utbildning till sjuksköterska och underofficerskompetens har skett inom kustartilleriet under år 1964.

C. Utbildningsfrågor

Under 1964 har för första gången utbildning av de vpl läkarna genomförts enligt det nya systemet med den inskränkningen, att någon vinterutbildning ännu icke skett. Erfarenheterna har hittills varit goda.

På grund av bristen på tjänstgöringsdagar och svårigheten att täcka aktuella kommanderingsbehov har marinläkarkurs icke kunnat anordnas.

Någon ändring i utbildningsgången i övrigt från 1963 har icke skett och utbildning i sjukvårdstjänst för marinens olika kategorier har genomförts i likhet med tidigare. Dock har en stor del av utbildningen för kustflottans besättningar överflyttats till stridssjukvårdsskolan vid Berga örlogsskolor med utslutande goda erfarenheter.

D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen

1. Hälso tillståndet

Inga allvarigare epidemier har uppträtt.

2. Sjukvård

Viss med landstinget integrerad sjukvård har förekommit vid KA 3 sjukhus, GK.

På grund av svårigheter att besätta skötersketjänsterna vid SK sjukhus samt svårigheter att även erhålla vikarier har stora svårigheter förelegat att erhålla en tillfredsställande sjukvård för KA 1 personal. Under långa tider av året har vård av ineliggande patienter icke kunnat meddelas utan fall som krävt sängläge har antingen måst skickas till marinens förbandssjukhus vid KSS, Skeppsholmen och Berga eller vårdats i hemmet. Förhållandet har varit otillfredsställande och medfört ökade kostnader för krigsmakten samt framför allt ett icke oväsentligt bortfall av dyrbar utbildningstid.

Vid övriga förband har sjukvården löpt i stort sett friktionsfritt men krävt en stor insats av extra läkare, såväl

arvodesanställda, reservanställda som värnpliktiga.

För förbandssjukvård har utnyttjats 1 982 tjänstgöringsdagar fördelade enligt följande:

Värnpliktiga	1 518
Reservanställda	323
Arvodesanställda	141.

3. Sanitet

Från hygienisk synpunkt lämnar marinens anläggningar fortfarande mycket övrigt att önska. Orsaken är huvudsakligen att söka i bristande medelstillgång. Projekt föranledda av hygieniska krav erhåller emellertid ofta en påfallande låg prioritet. Detta kan i någon mån bero på att de läkare i marinen, som är ytterst ansvariga för hygienens upprätthållande, på grund av sina anställnings- och arbetsförhållanden icke har möjligheter att avsätta tillräckligt med arbetstid för att bevaka dessa frågor.

Förhållandet är särskilt allvarligt då den sittande utredningen FSU-62 i sitt belänkande rörande förbandssjukvården icke synes ha beaktat detta problem i

sitt förslag till lösning av hälsovården vid förbanden. Det rader f. n. beklämmande diskrepans mellan civil och militär hygienisk standard.

4. Sjukvårdsmaterielen

Under hösten 1964 har leveranser av den nya stridssjukvårdsmaterielen skett i ökad omfattning jämfört med tidigare. Dock förefinnes fortfarande allvarliga brister.

Inom MKN/NK och GbK/Fo 31--32 har sjukvårdsmaterielen överförs på in-

tendenturförvaltare. Detta synes framför allt inom MKN/NK men även inom GbK ha medfört avsevärda nackdelar för sjukvårdsmaterieltjänsten. Prövotiden är emellertid ännu relativt kort och det är för tidigt att definitivt ta ställning till frågan, huruvida förhållandet från beredskapssynpunkt kan accepteras eller ej.

Stockholm i maj 1965.

Lars Troell

Marinöverläkare

IV. Flygvapnet

(Berättelse avgiven av flygöverläkaren)

A. Flygvapnets läkare

Antalet läkarbefattningar på flygvapnets stat vid årets slut var följande:

- 1 flygöverläkare Bo 1
- 2 förste flygläkare Ao 25 (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 2 specialflygläkare ABp 25 m. arvode (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 1 specialflygläkare ABr 25 (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 1 specialflygläkare ABr 23 (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 1 förste flygläkare Ao 23 (överstelöjtnants tjänsteklass)

3 förste flygläkare Ap 23 (majors tjänsteklass)

17 flygläkare av första graden Ao 21 (kaptens tjänsteklass)

24 flygläkare av andra graden Ao 21 (löjtnants tjänsteklass).

I flygvapnets reserv fanns vid årets slut 1 flygöverläkare, 8 förste flygläkare samt 40 flygläkare i lägre grader.

Vid 1964 års utgång var 1 befattning som flygläkare av första graden i Ao 21 och 2 befattningar som flygläkare av andra graden vakanta.

B. Sjukvårdspersonal

Vid samtliga förband där så varit möjligt har vid årets slut den manliga

sjukvårdspersonalen civilmilitär ställning.

C. Utbildningsfrågor

För läkare har under 1964 anordnats flygläkarkurs, flygkurser för flygläkare och flottillläkarmöte. Flygmedicinsk konferens hölls vid FC/FM med demonstration av institutionen och genomgång av arbetet där som huvudpunkter på programmet. Ett stort antal flygläkare deltog i den europeiska flygmedicinska kongressen i Dublin.

En kurs för civila narkosläkare om lufttransport av sjuka och skadade var anordnad i anslutning till flygläkarkursen.

För utbildning av värnpliktiga sjukvårdare har central sjukvårdsskola varit organiserad vid F 4 för hela flygvapnet. Praktisk utbildning har bibringats de värnpliktiga sjukvårdarna på civilt sjukhus.

Sjukvårdskurs har anordnats på ett flertal flottiljer för flottiljpoliser. Slutligen hölls en baskurs för fast anställd manlig sjukvårdspersonal och sjuksköterskor.

D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet

1. Sjukvårdslokalerna och -materielen

Planeringsarbetena för nya sjukhus vid F 5 och F 1 har fortskridit, men tidpunkt för arbetets igångsättande kan ännu ej skönjas. Tidigare redovisade behov av tillbyggnad och reparation kvarstår oåtgärdade i avvaktan på riksdagens ställningstagande till proposition på av 1962 års försvarssjukvårdsutredning framlagt betänkande om förbandssjukvården.

I övrigt är sjukvårdslokalerna vid flygvapnets förband väl underhållna och i gott skick samt utrustade med tillräckliga och ändamålsenliga inventarier.

Den slutna vården för 8 förband är genom centralisering förlagd till andra försvarsgrenar tillhöriga förband. Erfarenheterna härav har varit goda.

Krigssjukvårdsmaterielen är i gott skick och uppvisar förhållandevis små brister. Materielen är nu i de flesta fall utlagd på respektive krigsbaser.

Prototyp för ny ambulans och utrustning härför har framtagits och leverans härav till förbanden väntas under 1965.

2. Hälсотillståndet och de sanitära förhållandena

Det fysiska och psykiska tillståndet hos flygvapnets personal har varit mycket gott. Detsamma gäller hälsotillståndet och inga större eller allvarigare epidemier har förekommit under året.

De sanitära förhållandena har i stort sett varit goda och förlägnings- och arbetslokaler i gott skick. Det sedan länge påtalade förhållandet i fråga om varmvatten i kasernerna har blott kunnat ordnas i ringa omfattning.

Regelbundna inspektioner av matsalar, mässar och kök, samt livsmedelskontroll göres av veterinärer, anställda av förbanden.

3. Läkarundersökningar

Läkarundersökningarna före uttagning till första flygutbildning under 1964 gav till resultat att 73 % av samtliga godkändes mot 75 % under 1963. Liksom tidigare dominerade som kassationsorsak ögonfelen (50 % mot 45 % under 1963).

Av i flygtjänst varande personal godkändes under 1964 vid de årliga undersökningarna 94,4 % för fortsatt sådan tjänstgöring mot 96 % under 1963. Godkända med viss inskränkning i flygtjänstgöringen blev 4,3 % (1963 2,4 %) medan 1,3 % (1963 1,6 %) underkändes.

Även under 1964 utfördes vid Flygvapnets Medicinska Undersökningscentral läkarundersökningar före uttagning till flygtjänstgöring av personal tillhörande armén. Av 9 sålunda undersökta godkändes samtliga.

4. Olycksfall i samband med flygning

Flygvapnets haveristatistik för 1964 visar att antalet flyghaverier med dödsfall var 7 och antalet dödade var 9 mot 15 resp. 26 under 1963. Antalet svårt skadade i samband med flyghaverier var 1, lätt skadade 4.

Fallskärmsshoppens antal var 13 (mot 14 under 1963). Lyckade 11. Misslyckade 2.

5. Sjuktransportflygningar

Även under 1964 utfördes i flygvapnet sjuktransportflygningar — 5 st. med

propellerflygplan (mot 7 med propellerflygplan och 1 med helikopter under 1963).

I enlighet med gällande bestämmelser för ambulans- och räddningstjänsten i landet beordrade dessutom centrala flygsäkerhetsledningen (CEFYL) under 1964 civila flygföretag att utföra 48 ambulansflygningar med flygplan och 28 med helikopter samt 6 räddningsflygningar.

6. Kompletterande hälsovårdsåtgärder

Screening-audiogram har utförts på markpersonalen vid flottiljerna. Vid förekommande fall har dessa remitterats till hörselcentral.

Tandundersökning har utförts på den flygande personalen.

Stockholm i april 1965.

Uno Lundberg

Flygöverläkare

TABELLER

Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal år 1964

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarliggande från 1963	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Armén									
Vpl.	143	4 125	6 914	4 729	2 441	2 498	5 252	4 696	3 367
<i>I. Milo</i>	<i>40</i>	<i>1 124</i>	<i>2 283</i>	<i>1 355</i>	<i>426</i>	<i>470</i>	<i>1 205</i>	<i>1 247</i>	<i>653</i>
1 Norra skånska reg. (Kristianstad)....	3	45	123	97	21	35	48	50	50
2 Södra " " (Ystad)	—	271	283	252	131	75	116	127	91
3 Kronobergs regemente (Växjö)	2	152	350	167	7	60	360	110	61
4 Norra Smålands reg. (Eksjö)	21	115	302	107	12	78	209	320	93
5 Skånska dragonreg. (Hässleholm)	1	53	84	80	22	26	70	41	30
6 Wendes artillerireg. (Kristianstad)....	4	143	233	196	42	34	71	59	51
7 Smålands artillerireg. (Jönköping)....	2	103	213	97	44	58	98	124	124
8 Skånska luftvärnsreg. (Malmö)	—	37	60	113	43	53	42	37	55
9 Göta ingenjörreg. (Eksjö)	3	62	242	119	91	34	81	154	74
10 Skånska trängreg. (Hässleholm)	4	143	393	127	13	17	110	225	24
<i>II. Milo</i>	<i>13</i>	<i>505</i>	<i>611</i>	<i>351</i>	<i>133</i>	<i>223</i>	<i>545</i>	<i>572</i>	<i>552</i>
1 Jämtlands fältjägarreg. (Östersund) ..	5	120	102	83	22	27	76	125	147
2 Hälsinge regemente (Gävle)	—	114	178	79	14	45	165	202	192
3 Västernorrlands regemente (Sollefteå) ..	3	61	115	67	3	35	148	107	91
4 Norrlands artillerireg. (Östersund)....	4	128	110	60	10	28	40	19	51
5 Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall) ..	—	30	43	43	75	45	83	45	21
6 Norrlands trängreg. (Sollefteå)	1	52	63	25	9	43	33	74	50
<i>III. Milo</i>	<i>27</i>	<i>695</i>	<i>915</i>	<i>733</i>	<i>561</i>	<i>453</i>	<i>878</i>	<i>808</i>	<i>680</i>
1 Älvsborgs regemente (Borås)	3	159	201	109	8	31	84	174	60
2 Hallands " med Infanteriets kadett- och aspirantskola (Halm- stad)	9	87	86	48	142	34	28	48	52
3 Bohusläns regemente (Uddevalla)	4	152	154	94	33	71	217	113	155
4 Livregementets husarer (Skövde)	2	58	52	63	26	21	33	20	44
5 Skaraborgs regemente (Skövde)	4	81	138	131	144	97	190	115	98
6 Göta signalregemente (Karlsborg)	—	56	64	98	97	64	79	111	74
7 Göta luftvärnsreg. (Göteborg)	3	61	137	98	86	93	168	143	79
8 Göta trängreg. (Skövde)	2	41	83	92	25	42	79	84	118
<i>IV. Milo</i>	<i>41</i>	<i>785</i>	<i>1 321</i>	<i>1 013</i>	<i>676</i>	<i>504</i>	<i>915</i>	<i>796</i>	<i>636</i>
1 Svea livgarde (Solna)	7	122	122	38	16	27	73	21	53
2 Livgrenadjärregementet (Linköping) med Infanteriets stridsskola	6	110	181	241	128	69	120	173	95
3 Södermanlands regemente (Strängnäs) ..	3	62	89	50	48	32	95	96	76
4 Livgardesskvadronen (Stockholm)	3	68	133	99	40	49	136	122	38
5 Göta livgarde (Enköping)	1	38	86	93	25	29	87	31	22
6 Svea artillerireg. (Linköping)	3	26	47	41	13	24	52	87	70

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Avförda					Kvarligg. till 1965	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
					Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Icke disponibla till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Döda	vid truppen (inkl. hemmet)		A militär- sjukhus	A civilt sjuk- hus	Summa		
5 164	3 974	4 492	2 623	50 275	45 694	3 222	1 332	12	158	103 338	145 687	21 531	270 556	1.9	
1 289	867	891	553	12 363	10 985	1 071	323	2	22	26 108	33 234	4 664	64 006	2.0	
77	91	89	60	786	742	36	10	—	1	1 948	2 192	309	4 449	1.3	
119	105	66	58	1 694	1 311	320	61	2	—	1 761	3 760	495	6 016	1.6	
191	77	95	65	1 695	1 579	89	28	—	1	2 919	4 016	888	7 823	2.0	
256	121	179	67	1 859	1 693	119	56	—	12	5 229	7 566	750	13 545	3.1	
13	30	41	32	522	519	—	1	—	3	1 698	1 797	458	3 953	1.8	
107	149	82	33	1 240	1 093	76	33	2	2	2 903	3 027	376	6 306	2.6	
251	124	98	76	1 410	1 179	171	61	—	1	924	4 128	400	5 452	2.0	
97	70	99	68	774	617	113	44	—	—	1 060	2 295	231	3 586	1.7	
92	46	66	44	1 105	996	97	15	—	—	3 107	2 933	411	6 451	2.8	
86	54	76	50	1 318	1 256	50	14	—	2	4 559	1 520	346	6 425	1.6	
829	691	565	368	5 951	5 276	493	182	2	11	11 977	18 062	3 072	33 111	2.0	
188	334	159	107	1 450	1 338	144	10	1	2	4 218	3 087	670	7 975	2.4	
259	161	186	117	1 712	1 498	113	101	—	—	1 712	6 688	523	8 923	2.2	
116	105	97	74	1 019	1 007	11	3	—	1	2 372	3 035	770	6 177	1.6	
112	35	48	41	682	639	34	9	—	4	1 600	768	429	2 797	1.4	
106	38	28	11	568	376	156	36	—	—	594	1 514	250	2 358	1.4	
48	18	47	18	480	418	35	23	1	4	1 481	2 970	430	4 881	2.3	
1 048	669	836	503	8 779	8 046	494	228	1	37	16 740	25 073	3 208	45 021	1.8	
73	101	108	53	1 161	1 098	52	10	—	4	2 693	3 712	366	6 771	1.4	
226	63	55	24	893	779	81	36	—	6	1 525	3 183	380	5 088	1.4	
263	125	177	123	1 677	1 550	74	52	—	5	1 931	6 533	502	8 966	3.4	
32	40	30	31	450	438	10	4	—	—	560	1 362	222	2 144	1.6	
110	83	101	70	1 358	1 181	112	59	1	9	3 024	2 659	509	6 192	1.5	
105	61	123	42	974	860	80	32	—	2	1 462	3 603	333	5 398	1.8	
133	132	188	128	1 446	1 400	22	25	—	2	3 264	2 613	448	6 325	2.5	
106	64	54	32	820	740	63	10	—	9	2 281	1 408	448	4 137	1.6	
787	761	846	601	9 641	8 638	603	388	5	48	27 226	29 806	4 713	61 745	1.8	
81	134	104	60	851	737	61	56	—	4	2 811	2 410	157	5 378	1.6	
84	83	101	56	1 441	1 351	45	41	—	10	3 111	5 482	840	9 433	2.5	
96	61	83	25	816	731	50	38	—	—	1 400	2 822	478	4 700	1.3	
19	35	58	52	849	730	75	42	1	4	2 820	2 000	348	5 168	1.6	
92	95	48	46	692	581	71	31	1	6	1 446	2 019	511	3 976	1.4	
35	28	44	30	497	477	10	7	—	6	1 203	2 426	193	3 828	2.0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarliggande från 1963	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
7 Roslagens luftvärnsreg. (Norrtälje) ..	1	74	118	91	140	64	59	83	99
8 Svea ingenjörreg. (Solna)	12	123	246	144	100	70	122	84	82
9 Upplands signalregemente (Uppsala) ..	3	49	98	79	34	50	46	37	44
10 Svea trängreg. (Linköping)	2	65	109	38	63	43	30	34	20
11 Krigsskolan (Solna)	—	7	13	22	23	12	7	2	7
12 Arméns underofficersskola (Uppsala) ..	—	23	61	62	30	31	74	22	16
13 Ridskolan (Strömsholm)	—	7	2	1	8	1	1	4	7
14 Tygförvaltningsskolan (Sundbyberg) ..	—	11	16	14	8	3	13	—	7
<i>V. Milo</i>	17	585	973	817	180	315	831	634	487
1 Värmlands regemente (Karlstad)	6	73	253	176	11	30	111	66	97
2 Livregementets grenadjärer (Örebro) ..	10	87	136	345	49	65	229	258	146
3 Dalregementet (Falun)	1	368	459	266	19	105	408	210	154
4 Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) ..	—	57	125	30	15	35	61	82	63
5 Artilleriskjutskolan (Villingsberg)	—	—	—	—	86	80	22	18	27
<i>VI. Milo</i>	4	407	712	357	88	235	772	592	292
1 Norrbottens regemente (Boden)	3	76	167	80	5	26	183	72	47
2 Västerbottens regemente (Umeå)	1	49	66	37	11	36	112	221	69
3 Norrlands dragoner (Umeå)	—	31	63	31	9	22	64	45	41
4 Bodens artilleriregemente (Boden)	—	45	57	38	7	31	51	35	26
5 Luleå luftvärnskår (Luleå)	—	80	152	65	28	14	68	27	24
6 Bodens ingenjörkår (Boden)	—	29	80	28	2	29	74	66	29
7 Norrlands signalbataljon (Boden)	—	43	48	14	12	35	138	55	23
8 Arméns jägarskola (Kiruna)	—	23	60	33	14	5	24	45	19
9 Norrbottens pansarbataljon (Boden) ..	—	31	19	31	—	37	58	26	14
<i>VII. Milo</i>	1	24	99	97	377	298	106	47	67
1 Gotlands regemente (Visby)	—	13	74	51	267	213	62	40	41
2 Gotlands artillerikår (Visby)	1	11	25	46	110	85	44	7	26
Anställd personal	341	1 727	1 815	1 569	1 336	980	1 037	701	946
1 I. militärområdet	53	322	344	304	204	159	171	126	168
2 II. »	40	227	213	169	114	125	164	90	128
3 III. »	63	298	294	259	288	180	184	126	182
4 IV. »	108	501	548	479	451	274	250	199	231
5 V. »	19	105	118	93	90	60	72	39	57
6 VI. »	46	221	229	188	137	131	159	99	141
7 VII. »	12	53	69	77	52	51	37	22	39

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Avförda					Kvarligg. till 1965	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
					Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Läke disponibla till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Döda	vid truppen (inkl. hemmet)		å militär- sjukhus	å civilt sjuk- hus	Summa		
96	50	54	40	968	860	48	60	1	—	2 792	3 895	444	7 131	1,9	7
183	144	197	162	1 657	1 413	194	48	2	12	5 884	2 780	603	9 267	3,0	8
53	33	54	28	605	517	38	51	—	2	1 544	2 815	241	4 600	1,5	9
22	29	46	73	572	567	4	—	—	3	2 432	2 040	512	4 984	1,6	10
5	12	12	6	128	128	—	—	—	—	279	127	28	434	0,6	11
13	45	33	19	429	410	7	11	—	1	985	470	189	1 644	1,7	12
5	3	—	1	40	40	—	—	—	—	109	128	33	270	1,6	13
3	6	12	3	96	96	—	—	—	—	404	392	136	932	1,3	14
738	615	799	254	7 228	6 889	266	63	1	26	13 063	17 157	2 138	32 358	2,3	
108	136	164	46	1 271	1 272	1	2	—	2	1 760	4 850	952	7 562	1,9	1
97	93	147	57	1 709	1 643	52	12	—	12	3 171	5 337	508	9 016	2,5	2
436	316	438	107	3 286	3 245	15	15	—	12	6 929	4 538	322	11 789	3,1	3
97	70	50	44	729	502	195	32	—	—	849	1 782	225	2 856	1,2	4
—	—	—	—	233	227	3	2	1	—	354	650	131	1 135	2,1	5
412	300	396	258	4 821	4 563	188	62	1	11	5 589	17 588	2 991	26 168	1,6	
58	45	79	77	915	829	69	17	1	2	653	3 510	740	4 903	1,4	1
89	84	81	57	912	910	—	—	—	3	1 493	3 700	683	5 876	1,6	2
35	30	38	9	418	417	—	—	—	1	282	1 667	191	2 140	2,0	3
41	24	36	23	414	410	2	1	—	1	692	1 186	194	2 072	1,1	4
63	34	35	12	602	547	39	15	—	1	766	1 754	244	2 764	2,1	5
71	37	30	25	500	444	40	16	—	—	818	1 425	275	2 518	1,4	6
12	20	56	27	483	467	8	5	—	3	409	2 260	352	3 021	2,4	7
28	12	17	9	289	263	21	5	—	—	163	1 050	172	1 385	1,3	8
15	14	24	19	288	276	9	3	—	—	313	1 036	140	1 489	1,9	9
61	71	159	86	1 492	1 297	107	86	—	3	2 635	4 767	745	8 147	1,5	
26	45	103	78	1 013	868	91	51	—	3	2 274	2 468	531	5 273	1,3	1
35	26	56	8	479	429	16	35	—	—	361	2 299	214	2 874	1,8	2
1 297	1 250	1 611	1 310	15 579	15 586	—	—	30	304	179 286	1 755	17 345	198 386	3,2	
233	209	257	203	2 700	2 700	—	—	6	47	35 233	215	2 843	38 291	3,2	1
162	213	181	158	1 944	1 947	—	—	3	34	22 314	281	2 360	24 955	3,3	2
208	204	239	220	2 682	2 677	—	—	5	63	35 546	147	3 018	38 711	3,7	3
357	344	530	419	4 583	4 601	—	—	6	84	47 748	807	4 777	53 332	2,9	4
90	90	126	87	1 027	1 026	—	—	4	16	8 521	133	1 049	9 703	2,2	5
213	151	229	188	2 086	2 079	—	—	4	49	22 205	97	2 349	24 651	3,2	6
34	39	49	35	557	556	—	—	2	11	7 719	75	949	8 743	4,6	7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Förband	Kvarliggande från 1963	Under året insjuknade								
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	
Marinen										
Vpl.	49	913	1 137	1 162	730	390	408	339	593	
1 Flottans fartyg	7	60	107	89	65	73	47	26	49	
2 Flottan i övrigt	28	433	478	211	299	130	157	126	171	
3 Stockholm	13	64	114	84	67	37	59	34	30	
4 Karlskrona	8	349	344	106	216	76	83	87	131	
5 Göteborg	7	20	20	21	16	17	15	5	10	
6 Kustartilleriet	13	382	476	797	354	169	181	174	272	
7 Vaxholm	2	61	70	162	72	46	48	49	70	
8 Karlskrona	3	129	168	323	146	54	59	40	86	
9 Färösund	1	42	51	48	28	28	22	10	22	
10 Göteborg	7	80	92	215	65	22	35	56	46	
11 Härnösand	—	70	95	49	43	19	25	19	48	
12 Skolor	1	38	76	65	12	18	23	13	11	
13 Sjökrigsskolan	—	20	27	20	1	8	17	5	7	
14 Marinens skolor Berga	1	18	49	45	11	10	6	8	4	
Anställd personal	123	719	815	742	594	332	399	281	495	
1 Flottans fartyg	1	27	37	28	22	20	27	7	17	
2 Flottan i övrigt	62	325	368	317	300	147	164	131	169	
3 Kustartilleriet	51	325	346	306	258	146	176	127	205	
4 Skolor	6	42	64	91	14	19	32	16	14	
Flygvapnet										
Vpl.	23	475	668	829	623	405	355	241	349	
1 F 1. Västmanlands flygflottilj	—	20	24	29	25	21	9	1	12	
2 F 2. Roslagens flygkår	2	24	25	29	27	21	27	12	48	
3 F 3. Östgöta flygflottilj	4	42	29	52	40	14	22	6	23	
4 F 4. Jämtlands »	2	15	28	30	15	15	13	9	16	
5 F 5. Krigsflygskolan	3	25	73	72	25	21	24	33	30	
6 F 6. Västgöta flygflottilj	—	39	51	66	37	20	14	24	23	
7 F 7. Skaraborgs »	2	21	26	29	26	12	23	5	12	
8 F 8. Svea flygkår	—	15	34	14	19	12	29	14	26	
9 F 9. Göta flygflottilj	—	25	37	37	41	34	13	19	12	
10 F 10. Skånska flygflottiljen	—	22	21	51	39	17	21	23	16	
11 F 11. Södermanlands flygflottilj	—	28	64	35	26	36	23	12	10	
12 F 12. Kalmar »	1	52	68	75	61	44	20	13	17	
13 F 13. Bråvalla »	—	27	27	30	33	31	38	13	24	
14 F 14. Hallands flygkår	1	19	13	34	42	5	6	5	8	
15 F 15. Hälsoinge flygflottilj	4	17	22	21	18	21	18	5	9	
16 F 16 och F 20. Upplands flygflottilj. med Flygkadettskolan	3	26	35	93	52	28	20	11	21	
17 F 17. Blekinge flygflottilj	1	17	29	63	39	19	7	13	8	
18 F 18. Södertörns »	—	37	51	50	49	22	14	10	27	
19 F 21. Norrbottens »	—	13	11	19	27	12	14	13	7	
Anställd personal	131	1 142	1 229	954	856	619	766	447	734	

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Avförda					Kvarligg. till 1965	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
					Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Ikke disponibla till fortsatt krigstjenstgö- ring	Odugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Döda	vid truppen (inkl. hemmet)		å militär- sjukhus	å civilt sjuk- hus	Summa		
696	519	617	610	8 024	7 489	320	178	2	84	23 856	23 673	3 215	50 744	2,2	
69	62	119	97	863	842	8	—	—	20	2 769	1 761	189	4 719	1,7	
248	205	342	338	3 138	2 881	170	67	1	47	9 945	8 717	1 361	20 023	3,3	
52	69	101	76	787	774	1	6	—	19	4 294	2 056	177	6 527	3,1	
186	124	231	253	2 186	1 950	165	51	1	27	4 755	6 382	1 124	12 261	3,6	
10	12	10	9	165	157	4	10	—	1	896	279	60	1 235	2,2	
321	219	125	160	3 630	3 386	140	109	1	13	16 285	11 728	1 394	23 407	1,9	
90	62	39	48	817	694	67	52	—	6	3 820	2 719	358	6 897	2,7	
81	57	32	57	1 223	1 190	15	16	—	5	2 775	3 838	358	6 971	1,8	
26	13	4	9	303	291	10	3	—	—	188	1 869	241	2 298	1,9	
79	48	43	36	818	763	31	28	1	2	2 317	2 370	261	4 948	1,8	
45	39	7	10	469	442	17	10	—	—	1 185	932	176	2 293	1,4	
58	33	31	15	393	386	2	2	—	4	857	1 467	271	2 595	1,0	
11	3	16	9	144	142	1	—	—	1	252	338	90	680	0,9	
47	30	15	6	249	244	1	2	—	3	605	1 129	181	1 915	1,1	
520	545	627	569	6 548	6 479	3	—	12	174	63 440	2 143	6 039	71 622	3,3	
33	24	42	24	308	301	3	—	1	4	1 293	310	116	1 719	0,8	
222	277	298	271	2 989	2 946	—	—	6	99	32 417	1 266	2 914	36 597	4,2	
242	214	249	251	2 845	2 833	—	—	5	58	26 464	213	2 163	28 840	3,1	
23	30	38	23	406	399	—	—	—	13	3 265	354	846	4 466	2,9	
514	384	500	362	5 735	5 246	295	158	1	28	15 938	13 559	2 935	32 424	1,4	
10	22	15	18	206	188	7	7	—	4	788	455	333	1 576	1,4	
37	16	16	12	244	245	7	44	—	—	1 010	462	130	1 602	1,3	
10	22	39	9	308	279	24	9	—	—	1 027	564	126	1 717	1,6	
19	16	27	15	218	173	32	11	—	1	1 113	704	105	1 922	1,5	
61	34	53	35	486	452	21	11	—	5	1 300	1 488	591	3 379	1,7	
18	12	19	16	339	286	44	9	—	—	831	525	101	1 457	1,4	
24	18	28	15	239	231	4	3	—	3	974	763	189	1 926	1,6	
29	14	24	31	261	238	10	12	—	1	570	699	139	1 309	1,1	
13	20	22	21	294	282	7	1	—	4	1 079	539	129	1 747	1,2	
37	23	33	49	343	343	—	—	—	—	578	1 076	71	1 725	1,1	
30	12	37	24	337	334	2	1	—	—	363	802	77	1 242	1,0	
44	28	34	14	470	423	40	8	—	—	942	1 136	140	2 218	1,9	
45	34	23	22	347	335	7	2	1	2	1 676	566	58	2 300	1,8	
12	14	5	4	158	157	—	2	—	—	344	478	32	854	1,3	
18	10	35	10	204	195	4	6	—	3	270	658	105	1 013	0,9	
43	28	16	10	383	386	—	—	—	—	728	971	53	1 752	1,4	
17	14	19	15	251	216	29	6	—	1	498	594	91	1 186	0,9	
34	34	41	27	396	322	48	22	—	4	1 700	322	347	2 369	1,9	
13	13	14	15	171	161	9	1	—	—	139	876	115	1 130	1,0	
863	949	1 221	1 021	10 801	10 746	—	—	19	167	81 749	910	9 379	92 038	3,1	

Tab. 2. Sjukdomar bland personal vid försvaret år 1964

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Vpl.				Anställd personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
I. Infektionssjukdomar och para- sitära sjukdomar	2 111	428	288	2 827	121	69	109	299	3 126
A 1 Respirationsorganens tuberkulos	60	8	19	87	4	3	1	8	95
A 2 Tuberkulos i meningerna och centrala nervsystemet	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 3 Tuberkulos i tarmarna, peritoneum och mesenteriets lymfkörtlar	3	—	—	3	—	—	—	—	3
A 4 Tuberkulos i ben och leder	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 5 Annan tuberkulos	1	—	1	2	—	—	—	—	2
A 6 Medfödd syfilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 7 Tidig syfilis (primär och sekundär) ..	—	3	—	3	1	1	1	3	6
A 8 Tabes dorsalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 9 Paralyse générale	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 10 Annan syfilis	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 11 Gonokockinfektioner	92	66	5	163	3	9	—	12	175
A 12 Tyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 13 Paratyfus och annan Salmonella- infektion	4	2	3	9	3	—	2	5	14
A 14 Asiatick kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 15 Brucellos (undulantfeber)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 16 Dysenteri	—	1	—	1	1	—	—	1	2
A 17 Scharlakansfeber	12	4	20	36	2	1	—	3	39
A 18 Streptokockangina	102	—	31	133	18	—	38	56	189
A 19 Rosfeber	3	—	—	3	—	2	2	4	7
A 20 Septikemi och septikopyemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 21 Difteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 22 Kikhosta	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 23 Meningokockinfektion	28	1	—	29	—	—	—	—	29
A 24 Pest	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 25 Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 26 Stelkramp	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 27 Mjältbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 28 Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 29 Inhemsk sömnsjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 30 Akut barnförlamning; följdtilstånd och inhemsk sömnsjuka; följdtil- stånd	2	—	4	6	—	—	—	—	6
A 31 Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 32 Mässling	32	7	6	45	3	—	3	6	51
A 33 Gula febern	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 34 Epidemisk hepatit	5	5	—	10	1	—	—	1	11
A 35 Vattuskräck	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 36 Fläckfeber och andra rickettsiasjuk- domar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 37 Frossa	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 38 Sugmasksjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 39 Blåsmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 40 Filariasjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 41 Hakmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 42 Andra masksjukdomar	5	—	—	5	—	—	—	—	5
A 43 Mjuk schanker (036)	1	—	—	1	—	—	—	—	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Vpl.				Anställd personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
Lymphogranuloma inguinale vene-reum (037).....	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Livsmedelsförgiftning (049)	1	9	—	10	—	—	—	—	10
Röda hund (086).....	1 050	188	111	1 349	30	32	17	79	1 428
Vattkoppor (087).....	150	37	36	223	9	7	13	29	252
Bältros (088).....	23	7	5	35	14	7	8	29	64
Påssjuka (089)	201	26	17	244	20	4	11	35	279
Övriga	332	64	30	426	10	3	13	26	452
II. Tumörer	39	5	6	50	44	14	26	84	134
A 44 Malign tumör i munhåla och svalg ..	4	—	1	5	—	—	—	—	5
A 45 Malign ösofagustumör	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 46 Malign ventrikeltumör	2	—	—	2	2	—	—	2	4
A 47 Malign tunn/grovtarmtumör	—	—	—	—	1	1	—	2	2
A 48 Malign rektaltumör	—	—	—	—	4	—	—	4	4
A 49 Malign tumör i larynx	—	—	—	—	—	—	4	4	1
A 50 Malign tumör i trakea, bronk, lunga och pleura	1	—	—	1	2	—	—	2	3
A 51 Malign tumör i mamma	—	—	—	—	3	1	3	7	7
A 52 Malign tumör i cervix uteri	—	—	—	—	1	—	1	2	2
A 53 Malign tumör i uterus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 54 Malign prostatatumör	—	—	—	—	—	—	1	1	1
A 55 Malign tumör i huden	1	—	—	1	1	—	2	3	4
A 56 Malign bentumör, malign tumör i bindväv och muskulatur	1	—	—	1	—	—	1	1	2
A 57 Malign tumör på annat ställe	7	1	—	8	2	3	5	10	18
A 58 Leukemi och aleukemi	2	—	1	3	—	—	1	1	4
A 59 Lymfosarkom och andra svulster i lymfatiska systemet och blodbildande organen	1	1	1	3	1	1	—	2	5
A 60 Benign tumör och tumör av icke angiven art	20	3	3	26	26	8	8	42	68
III. IV. Allergiska sjukdomar. Endokrina systemets sjukdomar. Ämnesomsättningssjukdomar. Nutritionsrubbningar. Blodbildande organens och blodets sjukdomar	294	60	40	394	84	33	69	177	571
A 61 Atoxisk struma	2	2	—	4	9	—	3	12	16
A 62 Tyreotoxikos	6	1	1	8	7	—	1	8	16
A 63 Sockersjuka	25	—	4	29	18	7	4	29	58
A 64 Avitaminoser och andra bristsjukdomar	2	—	—	2	—	—	4	4	6
A 65 Anemi	12	—	1	13	17	6	6	29	42
A 66 Allergiska sjukdomar. Sjukdomar i andra endokrina organ, andra ämnesomsättningsrubbningar och andra sjukdomar i blodbildande organen och blodet	247	57	34	338	33	20	42	95	433
V. Mentala sjukdomar. Psykoneuroser. Patologiska personlighetstyper	1 602	239	161	2 002	303	127	135	565	2 567
A 67 Schizofreni (300)	15	3	8	26	—	—	—	—	26
Manisk-depressiv psykos (301)	143	8	15	166	21	6	10	37	203

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Vpl.				Anställd personal				Totalt
		Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
A 68	Övriga mentala sjukdomar	78	78	28	184	27	29	24	80	264
A 68	Psykoneuros och abnorm personlighet	1 296	144	104	1 544	251	92	89	432	1 976
A 69	Mentala defekter	70	6	6	82	4	—	12	16	98
VI. Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar		955	163	106	1 224	408	91	278	777	2 001
A 70	Hjärnans och ryggmärgens kärlsjukdomar	14	—	—	14	7	5	—	12	26
A 71	Meningit	8	1	1	10	3	1	1	5	15
A 72	Sclerosis disseminata	1	—	—	1	—	—	3	3	4
A 73	Fallandesot	33	7	5	45	5	1	1	7	52
A 74	Inflammatoriska ögonsjukdomar	74	13	25	112	40	6	32	78	190
A 75	Grå starr	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 76	Grön starr	2	—	—	2	6	1	—	7	9
A 77	Inflammation i mellanörat och mastoidit	371	90	40	501	55	28	38	121	622
A 78	Migrän (354)	139	9	14	162	92	30	106	228	390
A 78	Ischias (363)	134	16	5	155	101	7	61	169	324
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganen		179	27	16	222	98	12	36	146	368
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar ..		235	35	23	293	171	66	79	316	609
A 79	Reumatisk feber	21	4	1	26	—	2	4	6	32
A 80	Kroniska reumatiska hjärtsjukdomar	8	2	4	14	3	1	3	7	21
A 81	Arteriosclerotiska och degenerativa hjärtsjukdomar	13	—	—	13	23	11	12	46	59
A 82	Andra hjärtsjukdomar	40	7	4	51	25	12	2	39	90
A 83	Hypertoni med hjärtsjukdom	10	—	3	13	7	5	11	23	36
A 84	Hypertoni utan uppgift om hjärtsjukdom	30	6	4	40	38	9	6	53	93
A 85	Artärsjukdomar	13	—	—	13	6	4	—	10	23
A 86	Andra cirkulationsorganens sjukdomar	100	16	7	123	69	22	41	132	255
VIII. Respirationsorganens sjukdomar		27 264	4 818	3 261	35 343	8 386	3 763	6 195	18 344	53 687
A 87	Vanlig förkylning (470)	10 670	687	1 502	12 859	5 046	1 270	3 742	10 058	22 917
A 87	Akut sinuit (471)	601	137	152	890	181	100	97	378	1 268
A 87	Akut faryngit (472)	4 206	1 813	597	6 616	630	1 515	1 183	3 328	9 944
A 87	Akut tonsillit (473)	5 691	1 231	524	7 446	569	380	382	1 331	8 777
A 87	Akut laryngit och tracheit (474)	170	4	135	309	26	9	288	323	632
Övriga akuta infektioner i övre luftvägarna		2 879	388	46	3 313	1 253	233	168	1 654	4 967
A 88	Influensa	420	91	87	598	117	98	88	303	901
A 89	Lobär lunginflammation	64	13	4	81	10	2	4	16	97
A 90	Bronkopneumoni	527	192	23	742	32	49	13	94	836
A 91	Primär atypisk pneumoni; annan eller icke preciserad pneumoni	57	34	5	96	7	9	—	16	112
A 92	Akut bronkit	1 749	183	145	2 077	477	78	202	757	2 834
A 93	Kronisk bronkit; icke preciserad	40	4	8	52	9	—	2	11	63
A 94	Hyperplastiska tonsiller och adenoider	80	7	2	89	2	2	5	9	98
A 95	Pleuraempyem; lungabscess	—	4	—	4	1	3	1	5	9
A 96	Lungsäcksinflammation	31	1	3	35	4	4	3	11	46
A 97	Halsböld (511)	30	15	2	47	6	4	3	13	60
A 97	Kronisk sinuit (513)	11	—	3	14	2	1	2	5	19
Andra sjukdomar i respirationsorganen		38	14	23	75	14	6	12	32	107

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Vpl.				Anställd personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
	IX. Digestionsorganens sjukdomar . . .	6 641	907	806	8 354	2 908	1 114	2 352	6 374	14 728
A 98	Tändernas och tandregionens sjukdomar	223	36	57	316	37	21	62	180	496
A 99	Magsår	116	14	16	146	44	30	12	86	232
A 100	Duodenalsår	175	26	11	212	52	28	23	103	315
A 101	Gastrit; duodenit	696	93	79	868	214	60	267	541	1 409
A 102	Appendicit	255	34	38	327	60	20	20	100	427
A 103	Tarmobstruktion; abdominalt bräck	109	22	10	141	54	14	18	86	227
A 104	Gastroenterit och kolit	4 632	591	574	5 797	2 229	867	1 793	4 889	10 686
A 105	Levercirros, skrumplever	—	—	—	—	1	11	3	15	15
A 106	Gallstenssjukdom, kolecystit	44	2	2	48	110	33	40	183	231
A 107	Stomatit (536)	114	5	2	121	3	—	3	6	127
	Analfissur, analfistel (574)	19	4	5	28	8	3	4	15	43
	Perianal och periproktal abscess	32	1	1	34	2	—	—	2	36
	Bukhinneinflammation (576)	20	—	1	21	—	—	—	—	21
	Andra sjukdomar i digestionsorganen	296	79	10	295	34	27	107	168	463
	X. Urogenitalorganens sjukdomar	342	60	29	431	357	170	172	699	1 130
A 108	Akut nefrit	47	6	3	56	7	1	5	13	69
A 109	Kronisk nefrit; icke preciserad	33	5	3	41	—	—	2	2	43
A 110	Infektiösa njursjukdomar	20	1	3	24	19	6	3	28	52
A 111	Sten i urinorganen	50	10	5	65	53	53	38	124	189
A 112	Prostatahyperplasi	3	—	—	3	4	—	2	6	9
A 113	Sjukdomar i mamma	1	—	—	1	5	2	4	11	12
A 114	Cystit (605)	52	3	6	61	37	15	21	73	134
	Uretrit, ej venerisk (607)	24	10	2	36	7	1	2	10	46
	Prostatit (611)	44	11	3	58	12	14	12	38	95
	Hydrocele testis (613)	16	1	—	17	5	1	—	6	23
	Andra sjukdomar i urogenitalorganen	52	13	4	69	208	97	83	388	457
	XI. Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	14	1	18	33	33
A 115	Feber under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	2	—	—	2	2
A 116	Havandeskapsförgiftning. Förgiftning under barnsängstiden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 117	Havandeskapsblödning och blödning vid förlossningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 118	Abort utan uppgift om feber eller förgiftning	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 119	Abort med feber	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 120	Andra komplikationer under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	10	1	18	29	29
	XII. XIII. Hudens och underhudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar	2 629	323	182	3 134	914	417	527	1 858	4 992
A 121	Furunkel och karbunkel (690)	201	55	26	282	47	11	19	77	359
	Akut lymfadenit (694)	32	5	—	37	9	—	8	17	54
	Övriga infektioner i hud och underhud	52	19	8	79	11	2	7	20	99
A 122	Artrit och spondylit	110	10	1	121	90	59	22	171	292
A 123	Muskelreumatism och reumatism utan specifikation	1 009	123	43	1 175	513	215	313	1 041	2 216
A 124	Osteomyelit och periostit	29	1	1	31	28	5	—	33	64

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Sjukdomar		Vpl.				Anställd personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
A 125	Ankylos av led (737)	54	—	1	55	14	—	—	14	69
	Ryggradskrökning (745)	96	1	11	108	3	—	7	10	118
	Plattfot (746)	23	—	—	23	—	—	1	1	24
	Hallux valgus et varus (747)	—	—	—	—	3	1	3	7	7
	Andra deformiteter av ben och leder	132	6	2	140	24	38	10	72	212
A 126	Eksem (701)	191	30	41	262	52	27	55	134	396
	Osteokondros (732)	39	1	4	44	2	6	—	8	52
	Synovit, bursit, tendovaginit	277	28	18	323	33	8	27	68	391
	Andra hud-, ben- och ledsjukdomar	384	44	26	454	85	45	55	185	639
	XIV. Medfödda missbildningar	33	8	3	44	2	4	3	9	53
A 127	Kluven ryggrad och hjärnhinne- bräck	14	7	2	23	—	3	2	5	28
A 128	Medfödda missbildningar i cirkula- tionsorganen	4	—	—	4	—	—	—	—	4
A 129	Andra medfödda missbildningar ..	15	1	1	17	2	1	1	4	21
	XVI. Senilitet. Ofullständigt preci- serade fall	1 544	244	66	1 854	536	286	100	922	2 776
A 136	Senilitet utan uppgift om sinnes- sjukdom	1	—	—	1	3	1	2	6	7
A 137	Sjukdoms- och dödsorsaken otill- räckligt angiven eller okänd....	1 543	244	66	1 853	533	285	98	916	2 769
	XVII. Skador genom yttre våld och förgiftning	6 586	734	734	8 054	1 331	393	747	2 471	10 525
AN 138	Fraktur på skallen	68	11	11	90	6	1	32	39	129
AN 139	Fraktur på kotpelaren och bålen	35	10	4	49	12	—	8	20	69
AN 140	Fraktur på extremiteterna	572	73	55	700	164	38	69	271	971
AN 141	Urledvridning utan fraktur	171	38	40	249	42	12	25	79	328
AN 142	Stukning	1 289	146	148	1 583	341	109	232	682	2 265
AN 143	Skada (utan fraktur) på skalp, hjärnhinnor och hjärna	811	69	52	932	83	28	37	148	1 080
AN 144	Skada på bröst-, buk-, bäckenorgan (med eller utan sår, med eller utan brott på bröstben och rev- ben)	93	12	5	110	53	9	20	82	192
AN 145	Övriga sår	626	114	102	842	220	82	158	460	1 302
AN 146	Ytskada, kontusion ej förut nämnd	1 082	100	94	1 276	202	44	115	361	1 637
AN 147	Främmande kropp genom naturlig öppning	9	3	4	16	4	1	9	14	30
AN 148	Bränn- och frätskada	86	25	4	115	36	13	14	63	178
AN 149	Förgiftning	58	15	1	74	6	3	3	12	86
AN 150	Förfrysning (1505)	25	2	1	28	1	—	—	1	29
	Elektricitetsskada (1505)	1	1	1	3	—	—	—	—	3
	Drunkning (1505)	—	—	—	—	1	1	—	2	2
	Vaccinationsbesvär (1505)	568	91	173	832	8	21	3	32	864
	Övriga och ospecificerade skador..	1 092	24	39	1 155	152	31	22	205	1 360
	Summa	50 275	8 024	5 705	64 004	15 579	6 548	10 801	32 928	96 932

Tab. 3. Antal avlidna vid försvaret år 1964

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	Vpl.				Anställd personal				Totalt
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	
Svulster (elakartade)	1	1	—	2	9	2	4	15	17
Asthma bronchiale	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Hjärnblödning	1	—	—	1	—	1	2	3	4
Hjärtinfarkt, myocarditis	—	—	—	—	10	2	2	14	14
Hjärtfel av annat slag	—	—	—	—	4	2	—	6	6
Periarteritis nodosa	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Empyema pleurae	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Leverkrampning	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Kronisk nefrit	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Drunkning	1	—	—	1	—	1	—	1	2
Trafikolycka	12	1	5	18	3	1	1	5	23
Flyghaveri	—	—	5	5	—	—	4	4	9
Olyckshändelse av annan art	4	1	1	6	4	3	4	11	17
Själv mord	5	—	—	5	3	1	1	5	10
Summa	24	3	11	38	34	13	22	69	107

Tab. 4. Olycksfall i samband med flygning år 1955—1964

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
Antal flyghaverier med dödsfall ..	15	17	19	9	12	15	19	9	15	7
Antal dödsfall	24	28	21	11	15	20	26	14	26	9